

Eesti finantsteenuste turg 31. detsembri 2017 seisuga

Ülevaates on kajastatud Finantsinspektsiooni
järelvalve alla kuuluvate ettevõtete Eestis
osutatud teenused.

Sisukord

1.	Finantsturu üldine areng	3
2.	Eraklientide jaotus teenuste kaupa	5
3.	Hoiustamine	6
4.	Investeerimis- ja pensionifondid	9
5.	Teise pensionisamba väljamaksed	12
6.	Väärtpaberiportfellide valitsemine	13
7.	Elukindlustus	15
	7.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	17
8.	Kahjukindlustus	18
	8.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	20
9.	Krediidasutuste väljastatud laenud	23
10.	Krediidiandjate väljastatud laenud	27
11.	Makseteenused	29

1. Finantsturu üldine areng

2017. aastal olid arengusuunad Eesti finantsteenuste turul sarnased varasemaga: enamike finantsteenuste maht kasvas ning tarbimise finantseerimiseks võetud teenuste maht suurenes jätkuvalt.

Hoiuste koondjääk kasvas 2017. aastal 4,5% ehk 741 miljoni euro võrra. Kasv toetus üksnes nõudmiseni ja üleõhoiustele (lisandus 1337 miljonit eurot). Tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk vähenes samal ajal 563 miljoni euro võrra. Hoiustesse oli 2017. aasta lõpu seisuga paigutatud kokku 17,1 miljardit eurot.

Pankade laenuportfellide koondjääk kasvas 2017. aastal 2% ehk 360 miljoni euro võrra. Aasta lõpu seisuga oli pankade laenuportfellide suuruseks 18,1 miljardit eurot. Krediidiandjate koondjääk kasvas samal ajal 15% ehk 110 miljonit eurot, ulatudes 0,8 miljardi euroni.

Investeermisteenuste mahud on kasvanud vaid fondisektoris. Lisaks pensionifondide 17% mahu kasvule suurenes 2017. aastal aktsiafondide varade maht, 23%. Samuti suure-

nesid investeringud välisfondidesse¹, aastaga 20%. Samas individuaalportfellide koondmaht kahanes 4% ning muud investeringud finantsinstrumentidesse kahanesid 8%.

Kokkuvõttes jäi 2017. aastal säästmisele ja investeerimisele suunatud finantsteenustesse – sh investeerimis- ja pensionifondid, individuaalportfellid, muud finantsinstrumendid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused – paigutatud varade maht praktiliselt samaks, kasvades aastaga 0,6%, aasta lõpuks 10 miljardi euroni (2016. aasta lõpus oli 9,9 miljardit eurot²). Arvelduskontodel hoitavad vahendid kasvasid aastaga 10%, jõudes aasta lõpuks 14,2 miljardi euroni. Seega ulatus kõikidesse finantsteenustesse paigutatud varade maht Eestis kokku 24,2 miljardi euroni.

Kindlustusmaksete maht elukindlustuses kasvas 7% ja moodustas 91 miljonit eurot. Laekunud kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses kasvas aga 11% ja moodustas 336 miljonit eurot.

Eesti finantsasutuste osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht 2017. aasta lõpu seisuga (miljonites eurodes)

Teenus	Maht	sh Eesti residendist eraisikutele	
		maht	osakaal koguteenuses
Avalikud investeerimisfondid	573	-	-
Pensionifondid	3800	3800	100%
Eestis pakutavad välisfondid	604	100	17%
Investeermisriskiga elukindlustuslepingute eraldised	262	262	100%
Individuaalportfellid	631	92	15%
Pangalaenud	18 131	8134	45%
Krediidiandjate laenud	851	851	100%
Nõudmiseni ja üleõhoiused	14 228	5185	36%
Tähtajalised ja säästuhoiused	2786	1486	53%
Investeermis- ja muud hoiused	60	34	57%
Muud finantsinstrumendid	1288	358	28%

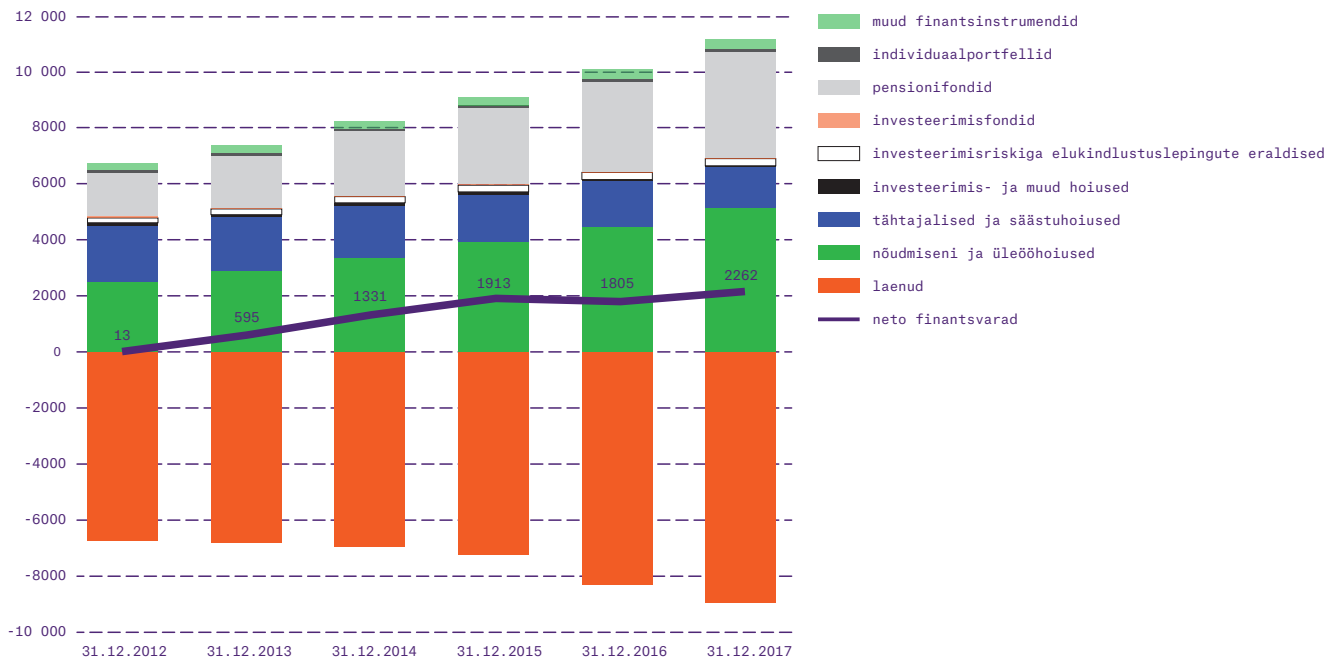
1 Et vältida mitmekordset andmete näitamist, on välismaistesse investeerimisfondidesse tehtud investeringutest maha arvestatud Eesti kindlustusasutuste ning investeerimis- ja pensionifondide investeringud.

2 2016. aasta numbrist on maha arvatud kinnist tüüpi investeerimisfondide maht, kuna alates 2017. aastast need aruandluses ei kajastu.

2017. aasta lõpus olid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad suuremad kui nende kohustused: finantsvarade maht oli aasta lõpus 11,2 miljardit eurot ja finantskohustuste jääk 9 miljardit eurot.

Eesti residentidest eraisikute finantsvarad kasvasid finantskohustustest kiiremini: koondfinantsvarad 11% ja koondlaenu 8%. Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad ulatusid seega 2017. aasta lõpus 2,3 miljardi euroni, kasvades aastaga umbes 0,5 miljardit eurot.

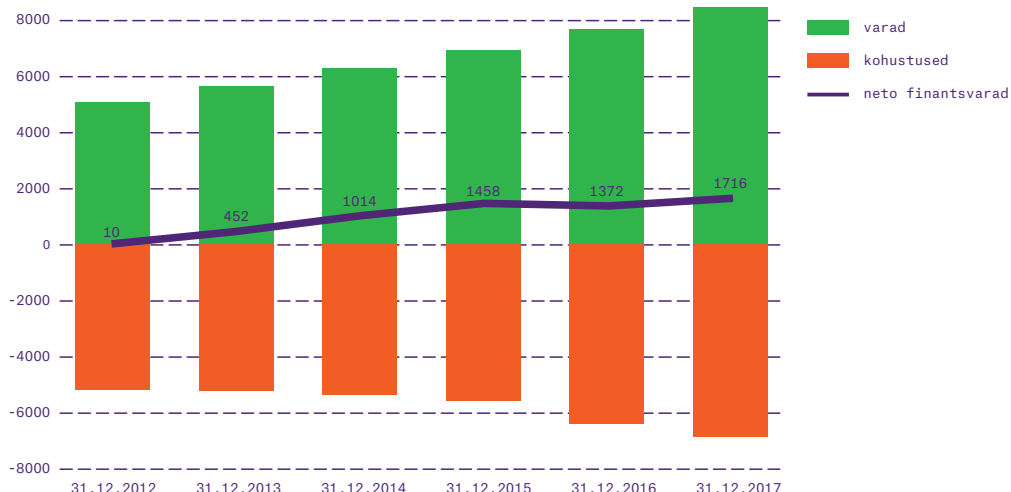
Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused (mln eurodes)

Eesti residentidest eraisiku keskmine varade maht oli aasta lõpu seisuga 8529 eurot ja laenude jääk 6813 eurot. Eraisiku kesk-

mine neto finantsvara väärtus oli seega 1716 eurot (2016. aasta lõpus 1372 eurot).

Eesti residentidest eraisiku keskmised neto finantsvarad (eurodes)

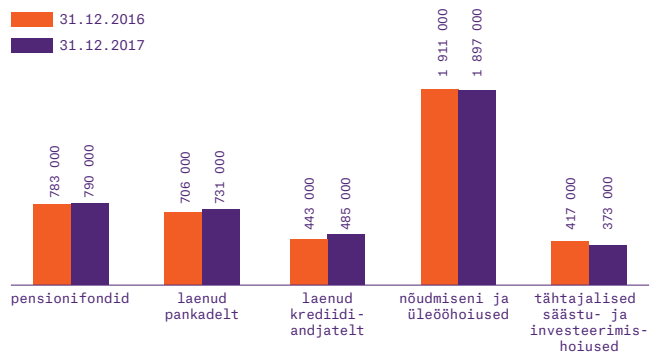

2. Eraklientide jaotus teenuste kaupa

Finantsinspeksioonile teadaolevate³ lepingute arvu järgi on Eesti enimkasutatud teenus nõudmiseni hoius ehk arvelduskonto. Erasisikutele kuulus 2017. aasta lõpu seisuga 1,9 miljonit arvelduskontot⁴, paljudel erasisikutel on mitu arvelduskontot. Viimastel aastatel on erasisikute arvelduskontode arv siiski vähenenud, veel kuus aastat tagasi ehk 2011. aastal oli arvelduskontosid 2,5 miljonit.

Lepingute arvu järgi on populaarsuselt teine erasisikute finantstoode laenu. 2017. aasta lõpu seisuga oli erasisikutega sõlmitud 1,2 miljonit laenulepingut⁵. Lepingute arvu järgi kolmas finantstoode on pensionifondid, 790 tuhat lepingut.

Erasisikute lepingute arv finantsteenuste kaupa

- 3 Kuna Euroopa Liidu nõuded on muutunud, ei ole näidatud kindlustuse valdkonna lepingute arvu.
- 4 Krediidiasutustes avatud arvelduskontod, mille rahaline jääk on positiivne.
- 5 Laenulepingud, mis on sõlmitud pankade ja teiste krediitandjatega. Mõni isik võib olla sõlminud mitu laenulepingut.

3. Hoiustamine⁶

Turujaotus:

Swedbank	47%
SEB Pank	22%
Luminor Bank	10%

Kliente:

2 579 053 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

hoiuste kogumaht 17,1 miljardit eurot

HOIUSTE JÄÄK

Eesti pankades olevate hoiuste jääk kasvas 2017. aastal 4,5% ehk 741 miljoni euro võrra, ulatudes detsembri lõpuks 17,1 miljardi euroni (2016. aastal oli kasv 5,1% ehk 798 miljonit eurot).

Hoiuste kasvutempo aeglustamist põhjustas 2017. aastal äriühingute hoiuste 223 miljoni euro suurune vähenemine. Teiste kliendigruppide hoiused aastaga kasvasid.

2017. aastal suurenesid vaid nõudmiseni ja üleööhoiused, nende jääk kasvas aastaga 1,3 miljardit eurot (2016. aastal kasv oli 855 miljonit eurot). Samas vähenes tähtjaliste ja säästuhoiuste jääk 563 miljoni euro võrra (2016. aastal vähenes nende jääk 37 miljonit eurot). Kokkuvõttvalt ulatus nõudmiseni ja üleööhoiuste jääk möödunud aasta lõpuks 14,2 miljardi euroni ning tähtjaliste ja säästuhoiuste jääk oli 2,8 miljardit eurot. Seega vaid 16% hoiustest oli paigutatud kindla tähtajaga (2016. aasta lõpus 21%). Muud hoiused, sealhulgas investeerimishoiused, moodustasid 60 miljonit eurot.

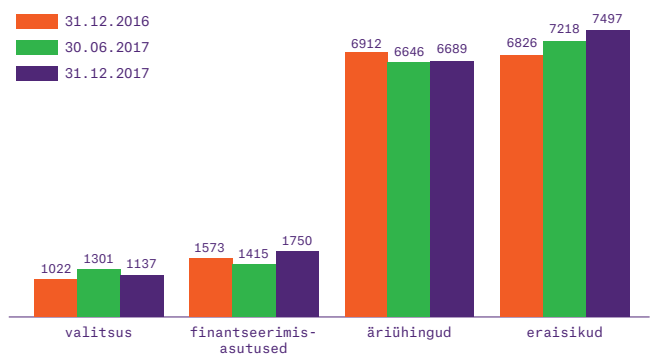
2017. aastal ületas eraisikute⁷ hoiuste jääk esimest korda alates 2004. aastast äriühingute⁸ hoiuste jääki: 7,5 miljardit eurot eraisikutel ja 6,7 miljardit eurot äriühingutel. Eraisikutele kuulus 44% kogu hoiuste jäägist ning suurema osa neist moodustasid nõudmiseni ja üleööhoiused, kokku 5,5 miljardit eurot ehk 74% kõigist eraisikute hoiustest.

Äriühingutele kuulus 39% hoiuste jäägist (2016. aasta lõpus 42%). Enamik ehk 92% äriühingute hoiustest olid nõudmiseni ja üleööhoiused, kokku 6,2 miljardit eurot, ning ülejäänud 8% tähtjalised ja säästuhoiused. Äriühingute hoiuste jäägi vähenemine 2017. aastal toimus mitteresidentide hoiuste väljavoolu tõttu (278 miljoni euro võrra).

Finantseerimisasutuste⁹ ja valitsuse hoiuste jääk oli 2017. aasta lõpus vastavalt 1,8 miljardit ja 1,1 miljardit eurot.

Mitteresidentide hoiuste osakaal vähenes 2017. aastal 12%lt 11%ni. Sealhulgas vähenes äriühingute lõikes mitteresidentide hoiuste osakaal 18%lt 8%ni.

Hoiuste jääk (mln eurodes)

6 Andmed hõlmavad hoiuseid, mis on paigutatud kõigis Eestis tegutsevates krediidiasutustes ja välisriikide krediidiasutuste Eesti filiaalides, ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda hoiuseid, mis on avatud Eesti krediidiasutuste välisriikide filiaalides.

7 Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

8 Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

9 Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

PANGAHOIUSTE TURU JAOTUS

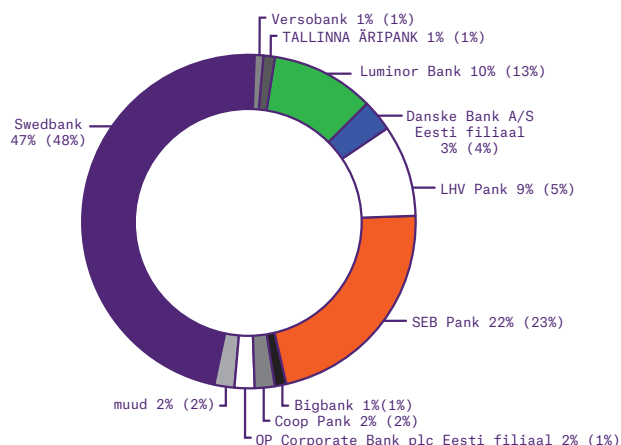
Hoiuste jääk kasvas 2017. aastal suuresti LHV Panga toel, mille tulemusel suurenes tema turuosa 5%lt 9%ni. Nordea ja DNB Panga ühendamisel tekkinud Luminor Banki hoiuste jääk vähenes, seetõttu vähenes ka tema turuosa 13%lt 10%ni. Krediidipanga põhjal loodud Coop Panki hoiuste jääk aastaga suurenes, kuid tema turuosa jäi siiski samaks, 2%. Turuliidriks jääb 47% endiselt Swedbank.

Valitsuse hoiuste turul toimus 2017. aastal tavapärasest suurem liikumine, aastaga suurenesid Danske Bank A/S Eesti filiaalis ja OP Corporate Bank plc Eesti filiaalis hoiustatud summad, mistõttu on nende turuosa kasvanud vastavalt 3%lt 11%ni ja 10%lt 16%ni. Vastloodud Luminori Bankis on valitsuse hoiustatud summad aga aastaga vähenenud, langetades turuosa 33%lt 18%ni. Kõige suurem osa valitsuse hoiustest ehk 27% hoiuste järgist asub SEB Pangas, talle järgnesid Swedbank, 25% ja Luminor Bank, 18%.

Finantseerimisasutuste hoiuste puhul on oluliselt suurenenud LHV Pangas hoiustatud summad, mistõttu on panga turuosa kasvanud 7%lt 38%ni. Talle järgnes Swedbank, kelle turuosa langes aastaga 39%lt 26%ni. Turuosa suuruselt kolmandaks oli SEB Pank, 18%.

Suurimad muudatused äriühingute hoiuste turujaotuses puudutasid LHV Panka ja Luminor Banki. LHV Panga turuosa kasvas aastaga 5%lt 8%ni. Luminor Banki turuosa aga vähenes 14%lt 11%ni. Suurim turuosa kuulus endiselt

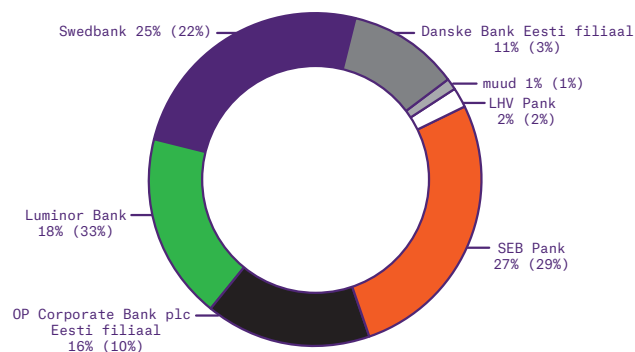
Hoiuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

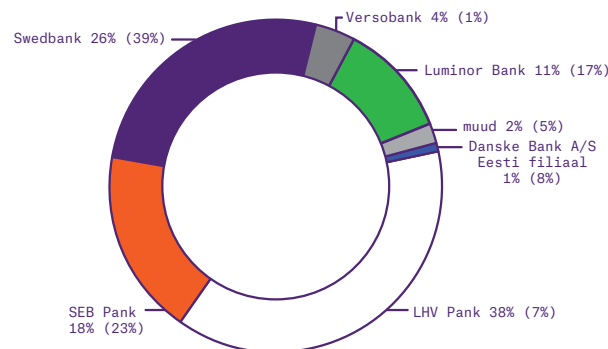
Swedbankile, 46%. Talle järgnes SEB Pank, 21% ja Luminor Bank, 11%.

Eraisikute hoiuste turg oli endiselt stabiilne. Üle poole ehk 55% eraisikute hoiuste turust kuulus Swedbankile, talle järgnesid SEB Pank, 23% ja Luminor Bank, 7% turuosaga.

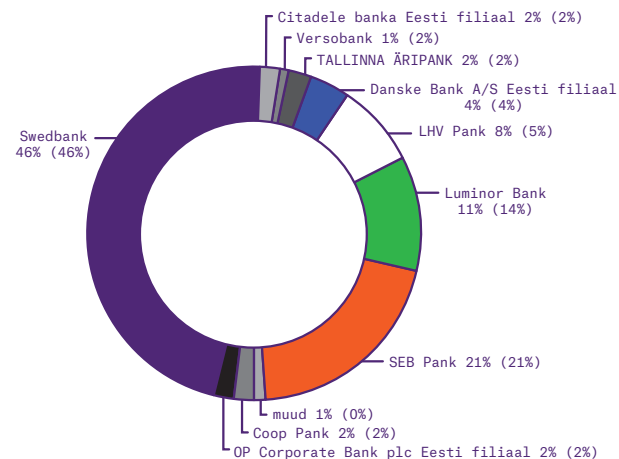
Valitsuse hoiuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

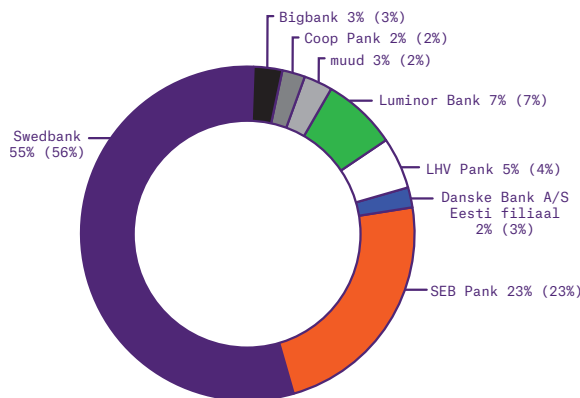
Finantseerimisasutuste hoiuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Äriühingute hoiuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Eraisikute hoiuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

HOIUSTE ARV JA SUURUS

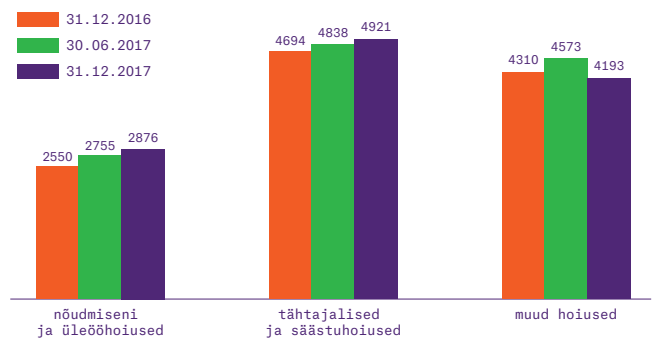
2017. aastal suurenes nõudmiseni ja üleööhoiuste arv ligi 4000 võrra. Samas vähenes kõikide teiste kindla tähtajaga hoiuste arv: tähtjaliste ja säästuhoiuste arv langes ligi 12 000 võrra ning muude hoiuste oma 8000 võrra.

Kehtivate hoiuselepingute arv¹⁰ 2017. aasta lõpu seisuga:

• nõudmiseni ja üleööhoiused	2 168 000
sh eraisikute omad	1 919 000
• tähtjalised ja säästuhoiused	401 000
sh eraisikute omad	394 000
• investeerimis- ja muud hoiused	10 000
sh eraisikute omad	9 000

Eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2017. aasta lõpus 2876 eurot (2016. aasta lõpus 2550 eurot), tähtjaliste ja säästuhoiuste oma 4921 eurot (2016. aasta lõpus 4694 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiuste oma 4193 eurot (2016. aasta lõpus 4310 eurot).

Eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

10 Hoiused, millel on rahaline jääk.

4. Investeerimis- ja pensionifondid¹¹

Turujaotus:

Swedbank Investeerimisfondid	40%
LHV Varahaldus	25%
SEB Varahaldus	17%

Osakuomanike koguarv:

800 192 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

fondide kogumaht 4,4 miljardit eurot

FONDIDE VARADE MAHT

Avalike investeerimisfondide¹², sealhulgas pensionifondide varade maht oli 2017. aasta lõpus 4,4 miljardit eurot, kasvades aastaga 679 miljoni euro ehk 18%¹³ võrra.

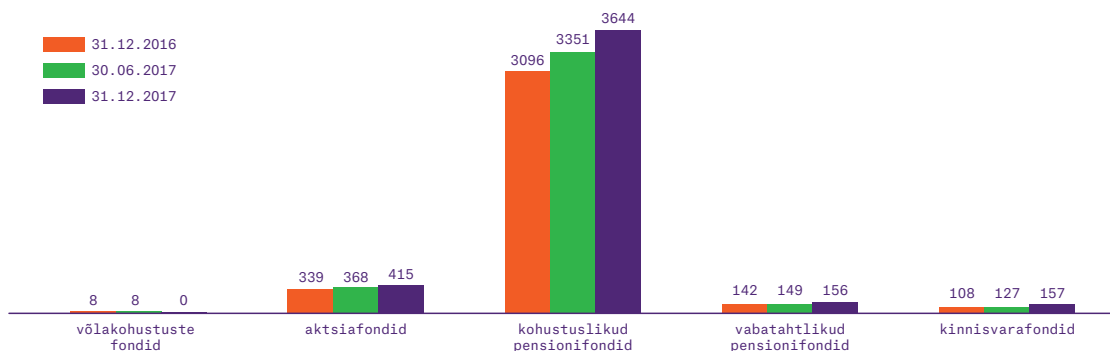
Fondisektori kasvu vedasid endiselt kohustuslikud pensionifondid, kelle varade maht suurenes 548 miljoni eurot ehk 18%, ulatudes aasta lõpuks 3,6 miljardi euroni.

Kasvu poolest järgnesid kohustuslikele pensionifondidele aktsiafondid¹⁴. Nende varade maht suurenes 77 miljoni euro võrra ehk 23%, jõudes aasta lõpuks 415 miljoni euroni.

Avalike kinnisvarafondide varade maht kasvas samal ajal 14 miljoni eurot ehk 10% ning ulatus 157 miljoni euroni. Võlakohustuste fonde Eestis hetkel keegi enam ei valitse, kuivõrd madalate intressimäärade tõttu on investorite huvi madal.

Suurimaks fondiliigiks on endiselt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustasid 83% avaliku fondisektori varade mahust. Neile järgnesid 10% aktsiafondid. Vabatahtlikele pensionifondidele ja avalikele kinnisvarafondidele kuulus kummalegi 3,5% avalike fondide varade kogumahust.

Avalike fondide investeringute turuväärtus (mln eurodes)

- 11 Investeerimisfondide andmed hõlmavad kõiki Eestis registreeritud avalike investeerimisfondide kliente, sealhulgas välisriikide omi.
- 12 Avalike investeerimisfondide alla kuuluvad eurofondid, alternatiivfondid ja pensionifondid. 2017. aasta alguses jõustunud investeerimisfondide seaduse järgi end väikefondi valitsejaks nimetanud fondivalitsejatele kohaldatava finantsjärelevalve ulatus ja kaasnev aruandluskohustus on piiratud, mistõttu käesolev ülevaade neid ei hõlma.
- 13 Varade maht on kajastatud turuväärtuses. Andmete võrdlemise eesmärgil on 2016. aasta andmetest maha arvatud mitteaavalike fondide varade mahud.
- 14 Kohalike aktsiafondide hulka loetakse ka fondifondid ja segafondid.

FONDIDE OSAKUOMANIKUD

Osakuomanike lepingute arv¹⁵ Eesti avalikes fondides kasvas 2017. aastal 6367 võrra, ulatudes detsembri lõpuks 800 192ni¹⁶.

Kasv toimus kohustuslikes ja vabatahtlikes pensionifondides ning kinnisvarafondides, vastavalt 6367, 524 ja 1984 võrra. Osakuomanike lepingute arvu kasv kohustuslikes pensionifondides on peamiselt seotud Tuleva pensionifondide tulekuga. Kinnisvarafondides on osakuomanike lepingute arvu kasv samuti seotud fondide arvu suurenemisega.

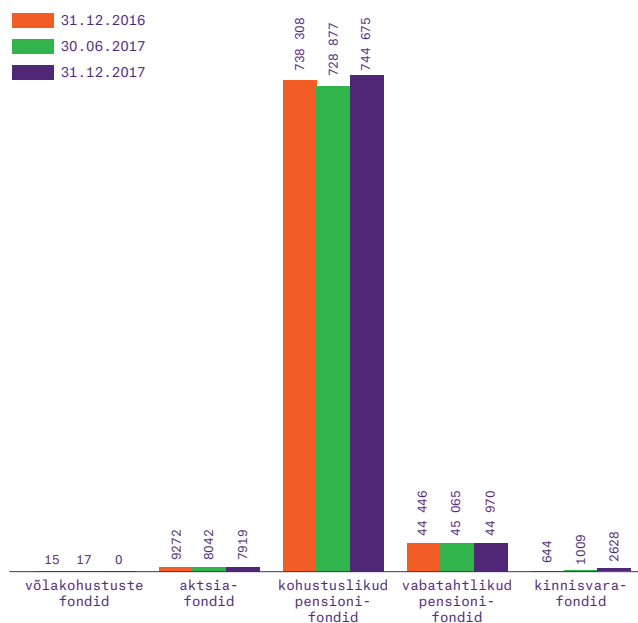
Teistes fondiliikides on aga osakuomanike arv vähenenud. Osakuomanike lepingute arvu vähenemine aktsiafondides 1353 võrra on seotud mitme fondi likvideerimisega 2017. aastal. Völakohustuste fonde Eestis enam ei ole.

Seega on suurim fondiliik avalike fondide seas lepingute arvu järgi kohustuslikud pensionifondid (744 675 lepingut), millele järgnesid vabatahtlikud pensionifondid (44 970), aktsiafondid (7919) ja avalikud kinnisvarafondid (2628).

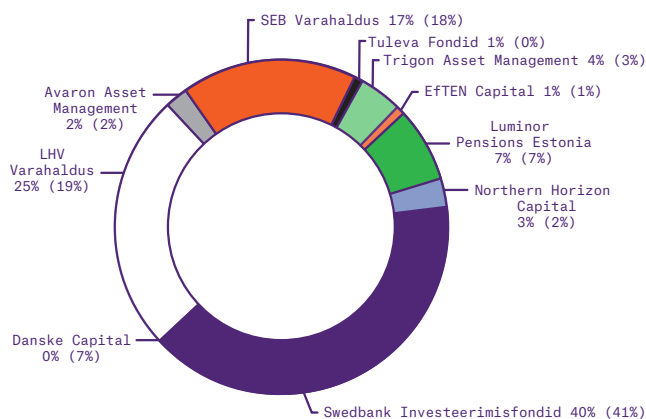
FONDIVALITSEJAD

Fonditeenuste turgu mõjutas 2017. aastal enim see, et LHV Varahaldus omandas Danske Capitali. Selle tulemusena kasvas LHV Varahalduse turuosa 25%ni, tõustes seeläbi valitsevate fondide varade mahu poolest teisele positsioonile pärast Swedbanki, 40%. SEB Varahaldusele kuulus 17% avalike fondide turust.

Avalike fondide osakuomanike lepingute arv

Fonditeenuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

4. Investeeringus- ja pensionifondid

15 Siinkohal tuleb silmas pidada, et paljud isikud teevad investeringuid läbi mitme investeerimis- või pensionifondi ja seega on fondide kaudu investeerivate isikute tegelik arv lepingute arvust väiksem.

16 Osakuomanike arv sisaldab ka mitteresidente.

Aktsiafondide turul on aastaga märgatavalt kasvanud Trigon Asset Management valitsetavate fondide varade maht, tõustes 39% turuosaga suurimaks fondivalitsejaks. Swedbank Investeeringufondidele kuulus 2017. aasta lõpus 37%. Neile järgnes Avaron Asset Management 23% turuosaga. SEB Varahaldus likvideeris aga kõik enda hallatud fondid.

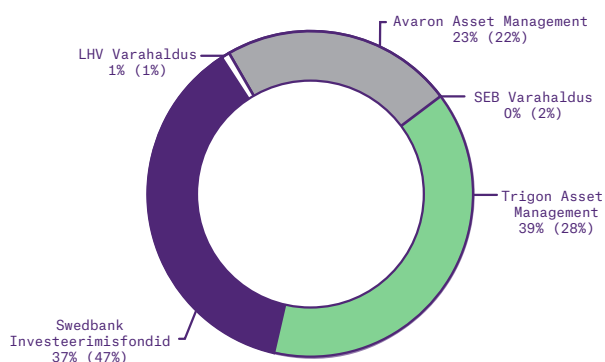
Suurim muudatus kohustuslike pensionifondide turul oli LHV Varahalduse turuosaka kasv 30%ni, mille põhjustas ühinemine Danske Capitaliga. Seega on LHV Varahaldusest saanud suuruselt teine pensionifondide valitseja Eestis.

Kõige suurema turuosaga on endiselt Swedbank Investeeringufondid, 42%. 2017. aastal turule tulnud Tuleva Fondidele kuulus detsembri lõpu seisuga 1% pensionifondide koonddarude mahust. SEB Varahaldusele kuulus 19% ja Luminor Pensions Estoniale 8% turust.

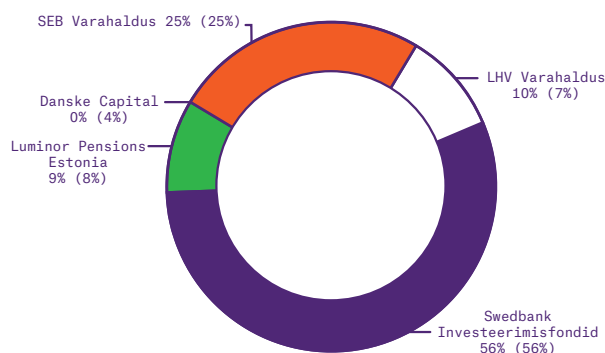
Vabatahtlike pensionifondide turul oli 2017. aasta lõpu seisuga suurima ehk 56% turuosaga Swedbank Investeeringufondid, kellele järgnes SEB Varahaldus, 25%.

Avalike kinnisvarafondide turul tegutses vaid kaks fondivalitsejat – Northern Horizon Capital (70%) ja EfTEN Capital (30%).

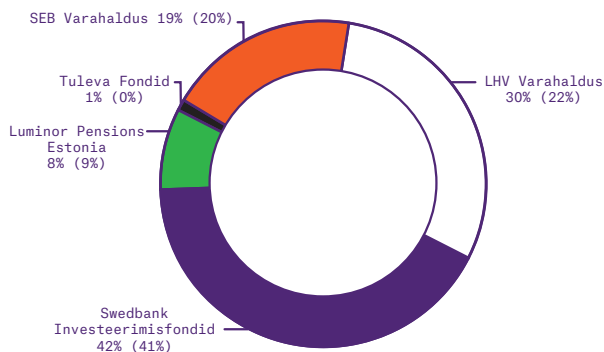
Aktsiafondide turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

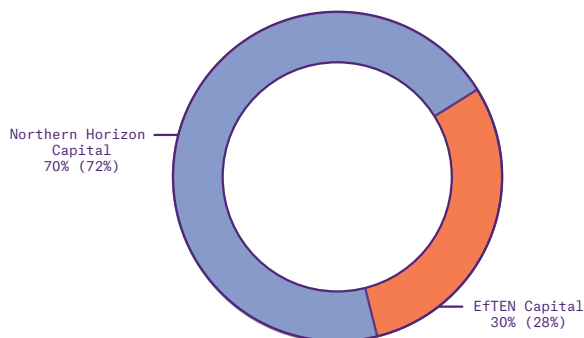
Vabatahtlike pensionifondide turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Kohustuslike pensionifondide turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Avalike kinnisvarafondide turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

5. Teise pensionisamba väljamaksed

Eesti Väärtpaberikeskuse andmetel oli 2017. aasta lõpu seisuga õigus teise pensionisamba väljamakseteks 37 373 inimesel, mis on 5101 inimese võrra enam kui aasta varem. Nendest 37% ehk 13 836 olid mehed ja 63% ehk 23 537 naised.

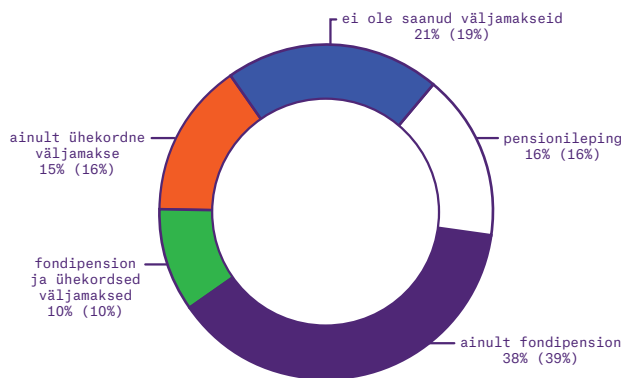
Teise samba pensioni väljamaksete jaotus püsib suhteliselt stabiilne, varieerudes erinevate väljamaksete liikide lõikes 1-2%.

Aasta lõpus moodustas pensionilepinguid¹⁷ sõlminud isikute osakaal 16% väljamaksete saajatest. Ainult fondi-

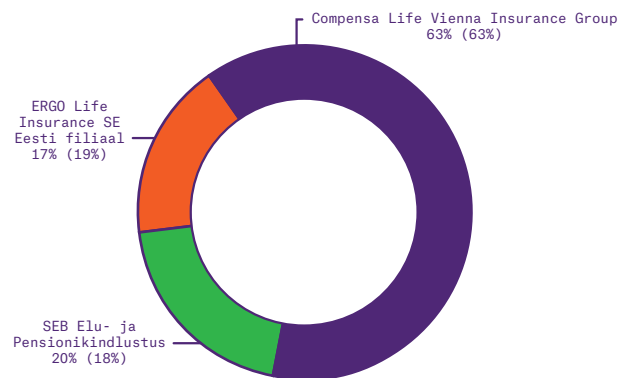
pension¹⁸ väljamakseid sai aasta lõpu seisuga 38% teise pensionisamba väljamaksete saajatest. Fondide kaudu ja ühekordseid väljamakseid¹⁹ sai 10% ning ainult ühekordseid väljamakseid 15% väljamaksete saajatest. Ülejäänud 21% teise pensionisamba väljamakseteks õigust omavatest inimestest ei olnud selleks soovi avaldanud.

Elukindlustusseltsidest oli teise pensionisamba turul suurima turuosaga Compensa Life Vienna Insurance Group, 63%.

Teise pensionisambaga liitunud vanaduspensionäride jaotus väljamakse liigi järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Kindlustusandjate turu jaotus teise pensionisamba lepingute arvu järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

- 17 Pensionileping on osakuomaniku ja elukindlustusseltsi vahel sõlmitud kindlustusleping, mille alusel peab kindlustusselts maksma pensionimakseid kuni lepingu sõlminud isiku surmani.
- 18 Fondipension on kokkulepitud kava osakuomaniku ja pensionifondi valitseja vahel, mille alusel tehakse osakuomanikule pensionifondist kindla aja jooksul korrapäraseid väljamakseid.
- 19 Ühekordsed väljamaksed võetakse pensionifondist korruga välja.

6. Väärtpaberiportfellide valitsemine²⁰

Turujaotus:

Swedbank grupp	67%
SEB Bank grupp	10%
LHV Pank	16%

Teenuse maht:

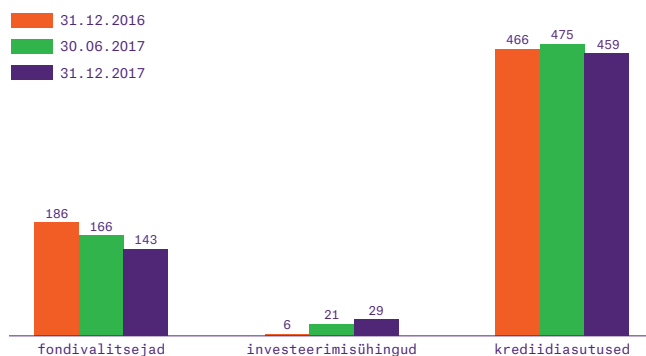
portfellide kogumaht 631 miljonit eurot

PORTFELLIDE MAHT

Portfellide valitsemist pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Portfellide kogumaht vähenes 2017. aastal 4% ja moodustas 631 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 658 miljonit eurot).

Portfellide maht, mida valitsevad fondivalitsejad, vähenes 2017. aastal 186 miljonilt 143 miljoni euroni. Pankade valitsetavate kliendiportfellide maht vähenes 466 miljonilt 459 miljoni euroni ja investeerimisühingute oma kasvas 6 miljonilt 29 miljoni euroni.

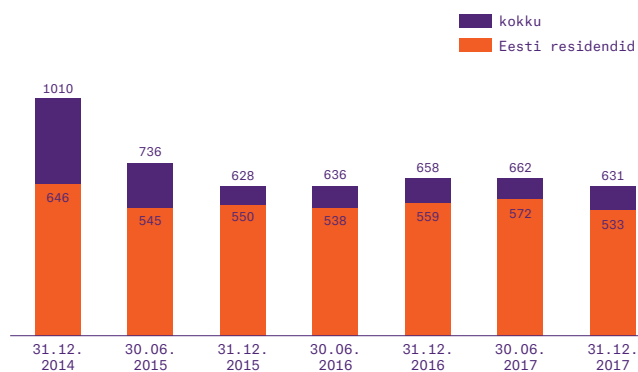
Portfellide maht (mln eurodes)

PORTFELLIVALITSEMISE KLIENDID

Enamik klientide koondportfelli mahust kuulus 2017. aasta lõpus Eesti residentidele: ligikaudu 84% kogumahust ehk 533 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 559 miljonit eurot). Sellest omakorda 305 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 133 miljonit eurot äriühingutele, 92 miljonit eurot eraisikutele²¹ ja 3 miljonit eurot valitsusele.

Individaalportfellide kogumaht residentsuse järgi (mln eurodes)

6. Portfellivalitsemine

²⁰ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki turuosalisi Eestis, kes seda teenust pakuvad, sh nõustamist. Nende kliendid võivad olla nii Eestist kui ka välisriigist.

²¹ Finantseerimisasutused hõlmavad siin kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidiasutusi ja muid finantseerimisasutusi. Äriühingute alla kuuluvad ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud. Eraisikud hõlmavad lisaks ka mittetulundusühinguid. Valitsuse all arvestatakse ka riiklikke sotsiaalabifonde.

PORTFELLIVALITSEJAD

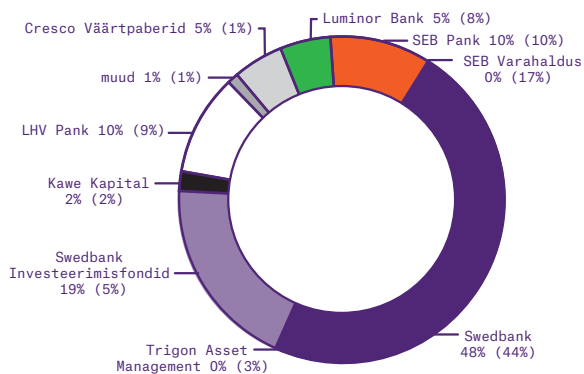
Portfellide valitsemise turul toimusid 2017. aastal suured muudatused, mille põhjustas SEB Varahalduse ja Trigon Asset Management'i väljumine portfelli valitsemise teenusest. SEB Varahaldus väljus institutsionaalsete portfelli juhtimise äridest, Trigon Asset Management aga loobus väärtpaberiportfellide valitsemisest tervikuna.

Portfellide valitsemise suurim ehk 67% turuosa kuulus 2017. aasta lõpus Swedbank grupi ettevõtetele. SEB Pank grupi ettevõtete ja LHV Panga turuosa oli 10%.

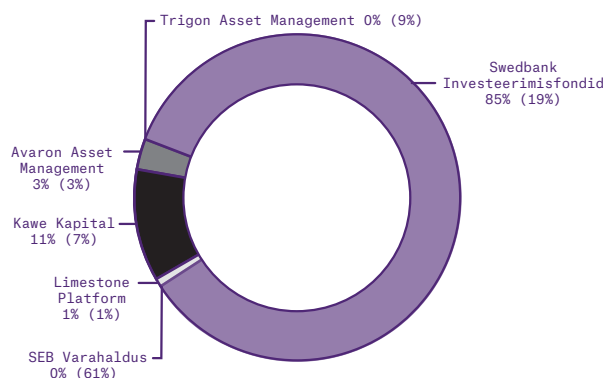
Fondivalitsejate lõikes oli kõige suurem turuosa valitsetava portfelli mahu poolest 85% Swedbank Investeerimisfondid, kellele järgnesid Kawe Kapital, 11% ja Avaron Asset Management, 3%.

Pankadest valitseb suurimat portfelli Swedbank, kellele kuulus aasta lõpus 66% turust. Talle järgnesid 14% LHV Pank, SEB Pank, 13% ja Luminor Bank, 7%.

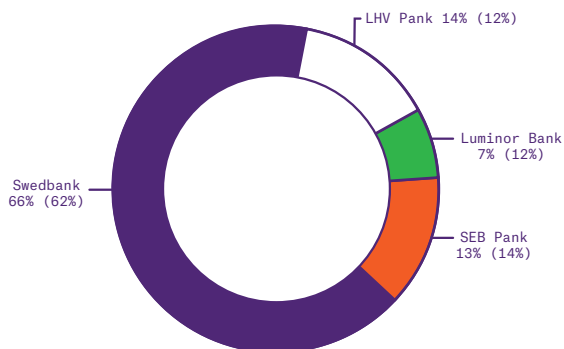
Portfellide valitsemise turu jaotus teenusepakkuja järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Portfellide valitsemise turu jaotus fondivalitsejate järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Portfellide valitsemise turu jaotus krediitiasutuste järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

7. Elukindlustus²²

Turujaotus:

Swedbank Life Insurance SE	41%
SEB Elu- ja Pensionikindlustus	25%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	21%

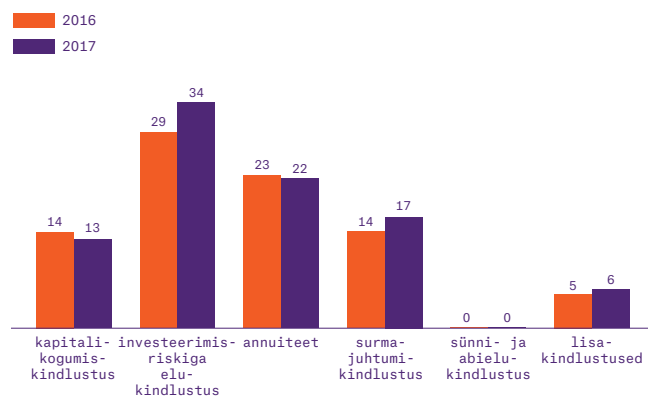
Teenuse maht:

2017. aastal laekus kindlustusmaksid 91 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2017. aastal kogusid elukindlustusseltsid Eestis kindlustusmaksid 91 miljoni euro väärtuses²³. Aasta tagasi koguti maksid 86 miljoni euro ulatuses ehk aasta võrdluses on kindlustusmaksete maht kasvanud 6,5%.

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln eurodes)

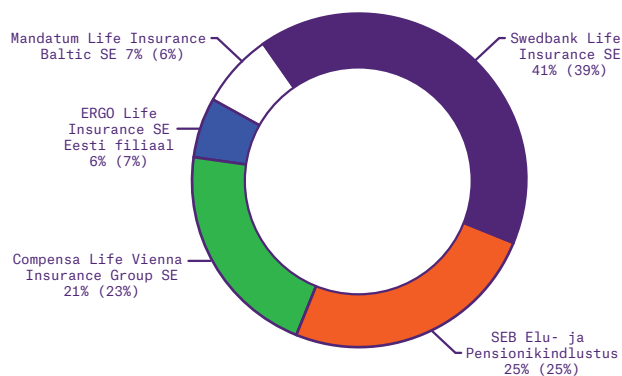
Peamine osa kindlustusmaksete kasvust tuli investeerimisriskiga elukindlustuse maksetest, mille maht kasvas aastaga 29 miljonilt eurolt 34 miljoni euroni. Samuti kasvas surmajuhtumikindlustuse maksete maht 14 miljonilt eurolt 17 miljoni euroni. Annuiteedi maksete maht aga vähenes 23 miljonilt eurolt 22 miljoni euroni. Kapitalikogumiskindlustuse maht vähenes 14 miljonilt eurolt 13 miljoni euroni.

Suurima mahuga toode on endiselt investeerimisriskiga elukindlustus, mis moodustas 2017. aastal 37% kõikidest elukindlustustoodetest (2016. aastal 34%). Talle järgnes annuiteet, mille osatähtsus oli 2017. aasta lõpus 24% (aasta varem 26%). Kolmandaks on tõusnud surmajuhtumikindlustus osakaaluga 18% (aasta varem 17%). Kapitalikogumiskindlustus moodustas 14% kõigist elukindlustustoodetest (aasta varem 17%).

KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksete põhjal laekus 2017. aastal kolmele suurimale elukindlustusseltsile – Swedbank Life Insurance SE, SEB Elu- ja Pensionikindlustus ning Compensa Life Vienna Insurance Group SE – 87% kindlustusmaksetest (aasta varem samuti 87%).

Elukindlustusseltside turu jaotus 2017. aastal laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2016. aastal)

2017. aastal kasvas enim Swedbank Life Insurance SE kogutud kindlustusmaksete maht, mille tulemusena suurenes tema turuosakaal 39%lt 41%ni. Kindlustusmaksete maht kasvas investeerimisriskiga elukindlustuse maksete toel. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosakaal jäi 25% juurde. Compensa Life Vienna Insurance Group SE turuosakaal aga vähenes 23%lt 21%ni.

22 2016. aastal hakkas kehtima Solventsus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Elukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaameti andmeid.

23 Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksid.

Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht on aastaga vähenenud kõikides elukindlustusseltsides. Kindlustusseltside turujaotus ei ole siiski eriti muutunud. Eesti suurim kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkuja oli 2017. aasta lõpu seisuga SEB Elu- ja Pensionikindlustus turuosaga 49%.

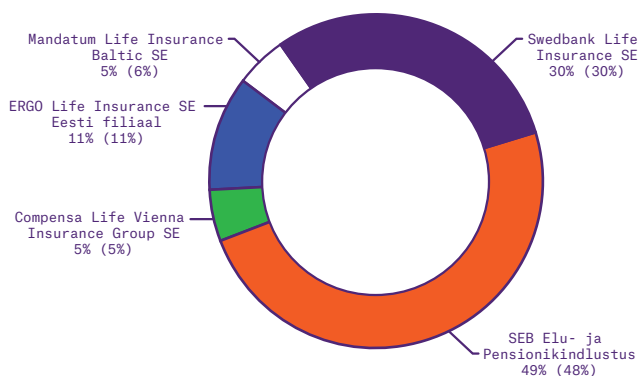
Esmakordselt viimase kolme aasta jooksul kasvas maksete laekumine investeerimisriskiga elukindlustuses kõikides elukindlustusseltsides. Kuna maksete mahu kasv seltsides erines, tõi see kaasa muutusi turujaotuses. Enim kasvasid maksed elukindlustusseltsis Mandatum Life Insurance Baltic SE ja Compensa Life Vienna Insurance Group SE, mille

tulemusena suurenes nende turuosa vastavalt 13%lt 15%ni ja 7%lt 9%ni. Turuliider on endiselt Swedbank Life Insurance SE, kuigi tema turuosa vähenes 61%lt 59%ni.

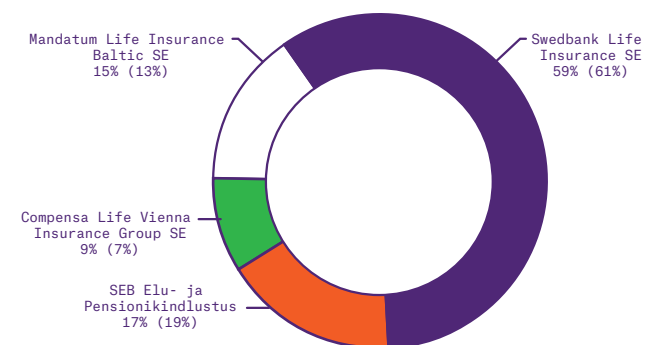
2017. aastal suurenes märgatavalt annuiteedi maksete laekumine SEB Elu- ja Pensionikindlustuses, mille tulemusena kasvas tema turuosa 16%lt 23%ni. Compensa Life Vienna Insurance Group SE turuosa vähenes 72%lt 68%ni.

Surmajuhtumikindlustuse pakkujate turuosad on muutunud suhteliselt vähe. Suurima osa turust katab Swedbank Life Insurance SE (64%), millele järgneb SEB Elu- ja Pensionikindlustus (26%).

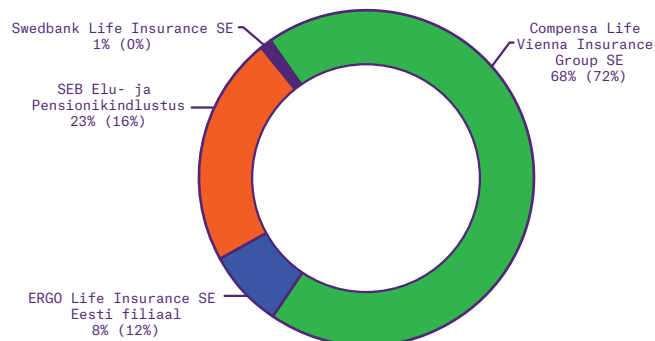
Kapitalikogumiskindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

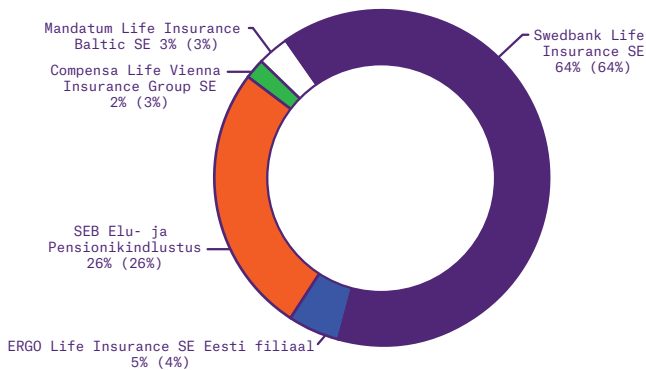
Investeerimisriskiga elukindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Annuiteedi turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Surmajuhtumikindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

7.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

KindlustusEst Kindlustusmaakler	62%
IIZI Kindlustusmaakler	15%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	10%

Kliente:

689 vahendatud lepingut

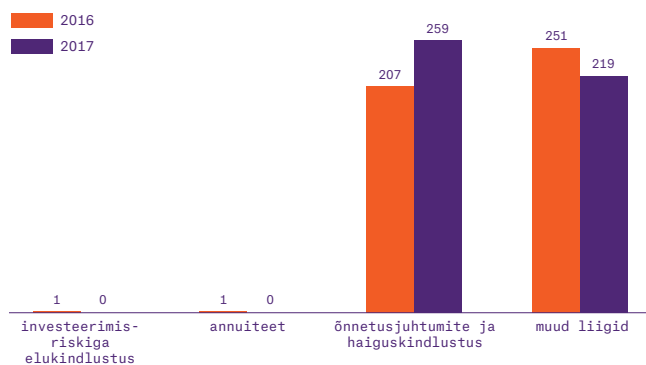
Teenuse maht:

2017. aastal vahendati kindlustusmaksleid 478 000 euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid 2017. aastal Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse maksleid kogusummas 478 tuhat eurot. Vahendatud kindlustusmaksete maht suurenes aastaga 4%. Maksed on kasvanud peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse toel, aastane kasv 25%. Samas vahendatud lepingute arv on aastaga vähenenud 810lt 689ni.

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide kaupa (tuhandetes eurodes)

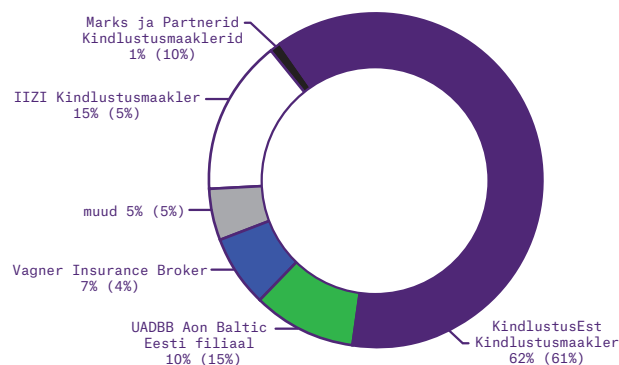
Kindlustusmaaklerid vahendasid peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid, vastavalt 259 tuhande ja 219 tuhande euro ulatuses. Muude elukindlustuslepingute seas oli endiselt populaarseim kindlustusliik riskielukindlustus. Investeeringuriskiga elukindlustuse lepingute maksleid ega annuiteedi maksleid ei vahendatud 2017. aastal üldse.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid. Need moodustasid 2017. aastal kindlustusmaksleidest 71% (2016. aastal 66%) ja lepingute arvust 63% (2016. aastal 47%).

KINDLUSTUSMAAKLERID

2017. aastal vahendasid elukindlustuslepinguid 10 kindlustusmaaklerit. Suurim ehk 62% turuosa oli endiselt KindlustusEst Kindlustusmaakleril, talle järgnesid IIZI Kindlustusmaakler, 15% ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal, 10%.

Kindlustusmaaklerite turu jaotus elukindlustuse maksleid järgi 2017. aastal (sulgudes 2016. aastal)

8. Kahjukindlustus²⁴

Turujaotus:

IF P&C Insurance	21%
ERGO Insurance SE	17%
Swedbank P&C Insurance	16%
„Lietuvos draudimas“ Eesti filiaal	16%

Kliente:

info puudub

Teenuse maht:

2017. aastal laekus kindlustusmaksid 336 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2017. aastal laekus Eestis tegutsevatele kahjukindlustusseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmaksid kokku 336 miljonit eurot (aasta varem 302 miljonit eurot). Välismaiste kindlustusseltside Eesti filiaalid moodustasid sellest 89 miljonit eurot ehk 27% kõikidest kindlustusmaksetest (aasta varem 76 miljonit eurot ehk 25%). Kahjukindlustusseltside kogutud maksetest koguti 134 miljonit eurot ehk 40% kõikidest maksetest kindlustusmaaklerite vahendusel (aasta varem 115 miljonit eurot ehk 38 %).

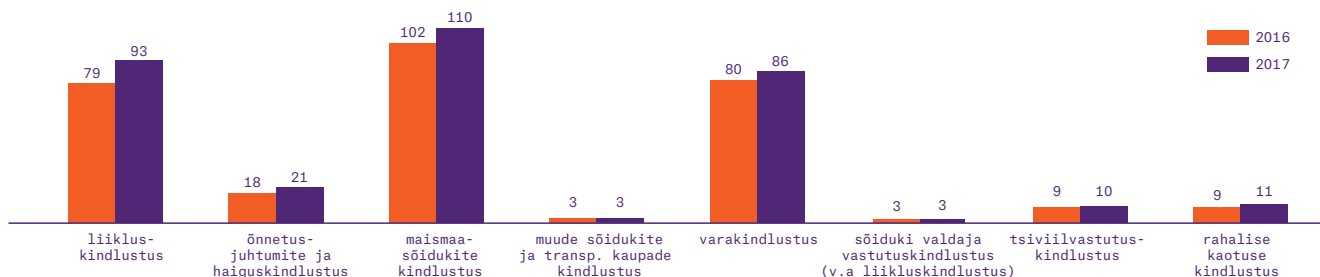
Aastaga on suurenenud kõikide kahjukindlustusliikide kindlustusmaksete maht. Enim ehk 14 miljoni euro võrra on kasvanud liikluskindlustuse maht, maismaasõidukite kindlustuse

maht on kasvanud 8 miljoni euro võrra ning varakindlustuse maksete maht 6 miljoni euro võrra.

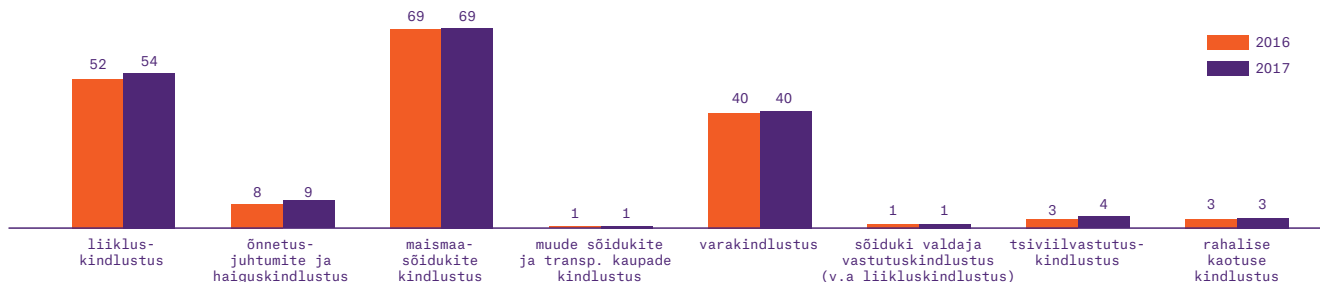
Suurim kindlustusliik on jätkuvalt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli 2017. aastal 110 miljonit eurot. Järgnesid liikluskindlustus ja varakindlustus, maksete mahuga 93 miljonit eurot ja 86 miljonit eurot.

2017. aasta esimesel poolel maksti hüvitistena välja 181 miljonit eurot (4 miljonit eurot rohkem kui aasta varem). Väljamakstud hüvitiste maht kasvas enim liikluskindlustuses, 52 miljonilt 54 miljoni euroni. Kõige rohkem maksti hüvitisi välja aga maismaasõidukite kindlustuses, 69 miljonit eurot.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

24 Kahjukindlustuse andmed hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid ega sisalda Eesti kindlustusseltside sõlmitud lepinguid välisriikide filiaalides. 2016. aastal hakkas kehtima Solventus II järelevalvearastistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Kahjukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud Statistikaameti andmeid.

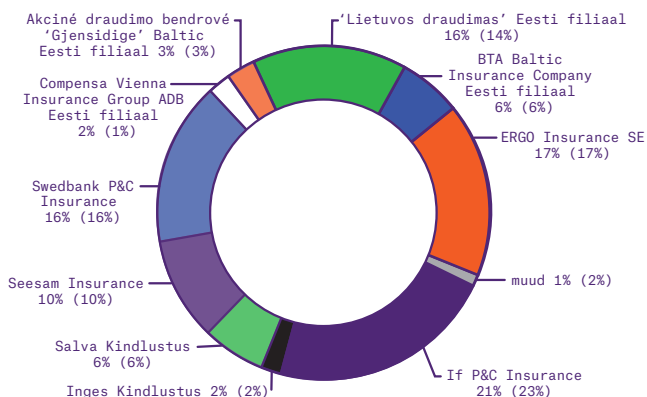
KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksete maht kasvas 2017. aastal enim Lietuvos draudimas Eesti filiaalis, mis peegeldus tema turuosa kasvus 14%lt 16%ni.

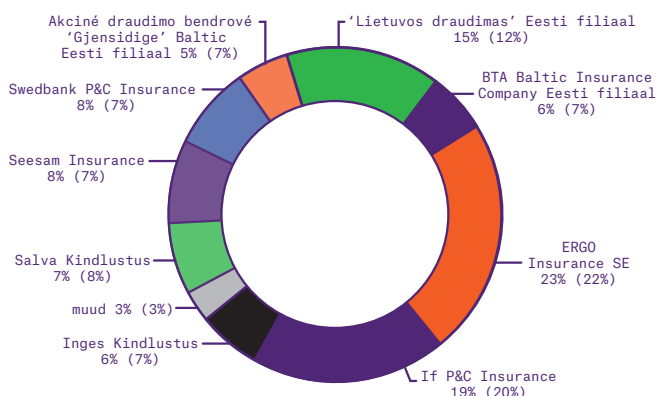
If P&C Insurance'i turuosa kahanes samal ajal 23%lt 21%ni. Laekunud kindlustusmaksete järgi on If P&C Insurance siiski jätkuvalt kahjukindlustajate turuliider.

If P&C Insurance'i turuosa vähenes 2017. aastal nii liikluskindlustuses kui ka maismaasõidukite kindlustuses. Nendes kindlustusliikides on samal ajal kasvanud Lietuvos draudimas Eesti filiaali turuosa. Liikluskindlustuse turuliidriks on aga tõusnud 23%ga ERGO Insurance SE ning talle järgneb 19%ga If P&C Insurance. Suurim turuosa maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulub endiselt If P&C Insurance'ile, vastavalt 20% ja 28% kogu turust.

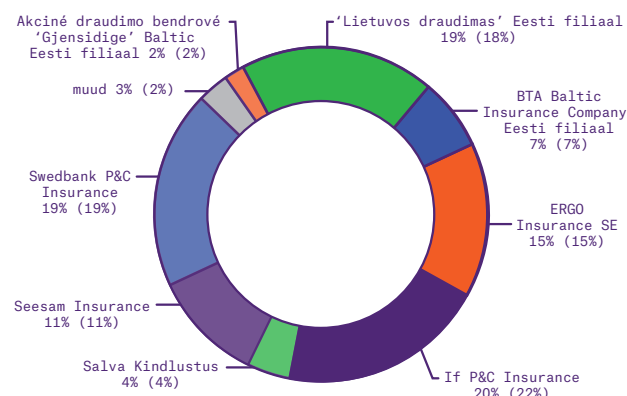
Kahjukindlustusseltside turu jaotus 2017. aastal laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2016. aastal)

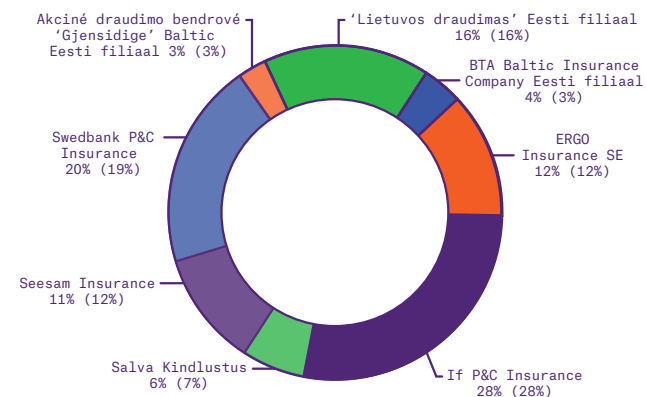
Liikluskindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Maismaasõidukite kindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Varakindlustuse turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

8.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

IIZI Kindlustusmaakler	31%
Marsh Kindlustusmaakler	14%
KindlustusEST Kindlustusmaakler	7%

Kliente:

826 955 vahendatud lepingut

Teenuse maht:

2017. aastal vahendati kindlustusmaksid 170 miljoni euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid 2017. aastal kahjukindlustuslepinguid kokku 170 miljoni euro²⁵ eest ehk 22 miljonit eurot rohkem kui aasta varem.

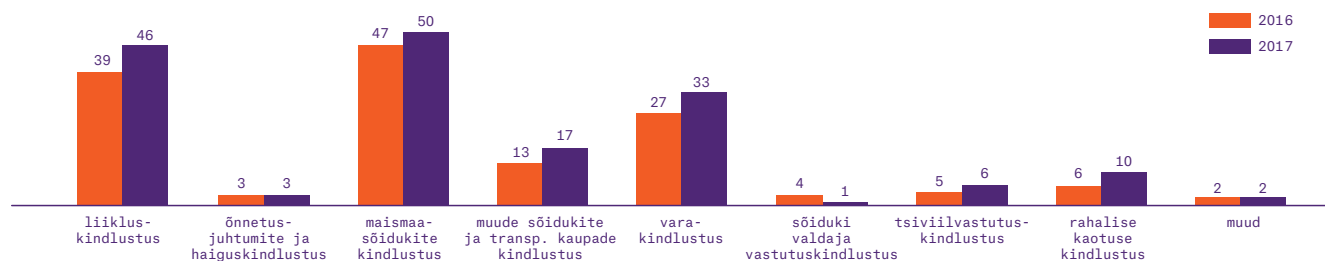
Kahjukindlustusseltsidele laekunud maksete põhjal on näha, et ka maaklerite vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi on suurim kindlustusliik maismaasõidukite kindlustus, kus vahendati kindlustusmaksid 50 miljoni euro ulatuses. Talle järgnesid liikluskindlustus (46 miljonit eurot) ja varakindlustus (33 miljonit eurot).

Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. 2017. aastal moodustasid 134 miljonit eurot ehk 79% kõikidest vahendatud kindlustusmaksetest Eesti kindlustusseltside vahendatud lepingud ja 36 miljonit eurot ehk 21% välisriikide kindlustus-

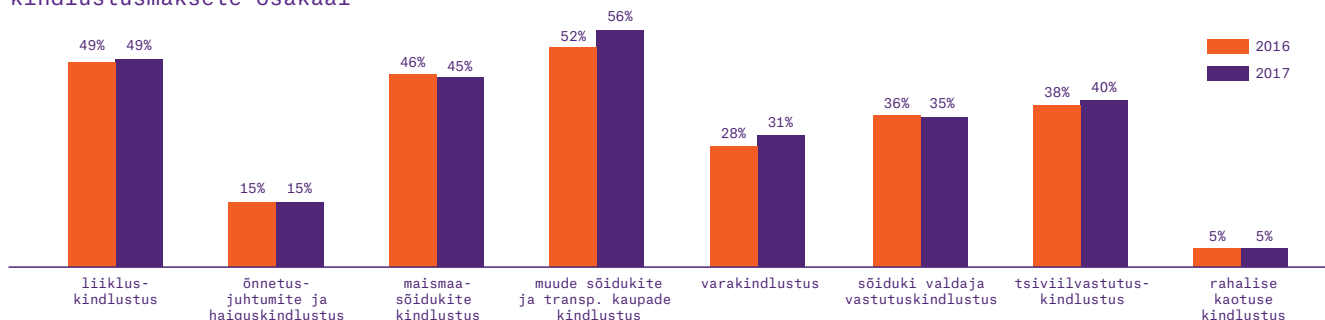
andjate vahendatud lepingud. Välisriikide kindlustusseltside lepingutest kuulub kõige suurem osa muude sõidukite ja transportitavate kaupade kindlustusele (15 miljoni euro väärtuses), millele järgneb rahalise kaotuse kindlustus (9 miljoni euro väärtuses) ja varakindlustus (6 miljoni euro väärtuses).

2017. aastal vahendati maaklerite kaudu 40% Eesti kindlustusandjate kogutud kahjukindlustuse kindlustusmaksetest. Enamiku kahjukindlustusliikide puhul vahendavad maaklerid arvestatava osa Eesti kindlustusseltside kindlustusmaksetest. Eelkõige on need sõidukitega seotud kindlustused. 2017. aastal vahendati maaklerite kaudu 56% muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) ja transportitavate kaupade kindlustusmaksetest. Liikluskindlustuses oli maaklerite osakaal 49% ja maismaasõidukite kindlustuses 45%.

Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud Eestis tegutsevate kindlustusseltside kindlustusmaksete osakaal

²⁵ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendasid maaklerid ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid, mida käesolev ülevaade ei hõlma. Nende kindlustusmaksete maht oli 2017. aastal 11,7 miljonit eurot.

KINDLUSTUSMAAKLERID

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2017. aastal 41 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli IIZI Kindlustusmaakler, 31%. Talle järgnesid Marsh Kindlustusmaakler, 14% ja KindlustusEst Kindlustusmaakler, 7%.

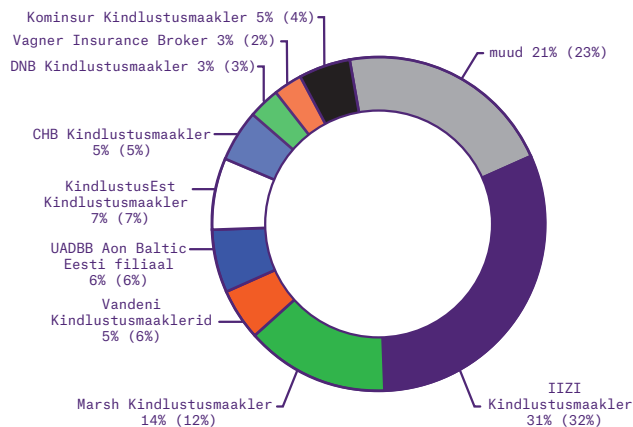
Liikluskindlustuses oli aasta lõpu seisuga suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril, 53%, talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler, 10% ja CHB Kindlustusmaakler, 4%.

Maismaasõidukite kindlustuses kuulus suurim ehk 40% turuosa IIZI Kindlustusmaaklerile, kellel järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler, 8% ja DNB Kindlustusmaakler, 7%.

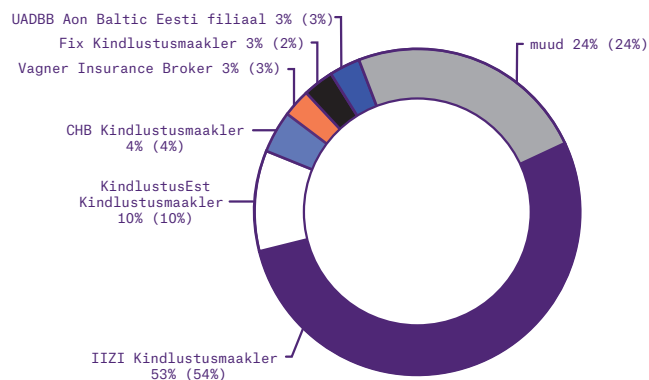
Varakindlustuses oli 28%ga turuliider Marsh Kindlustusmaakler, talle järgnesid IIZI Kindlustusmaakler, 14% ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal, 12%.

Reisikindlustuses kuulus suurim turuosa samuti IIZI Kindlustusmaaklerile, 46% ning talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler, 9% ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal, 5%.

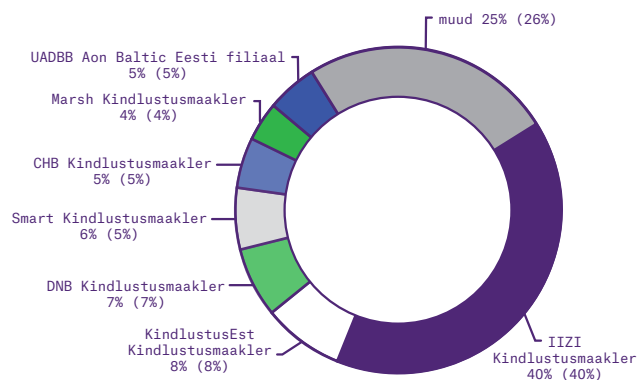
Kindlustusmaaklerite turu jaotus kahjukindlustuse maksete järgi 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

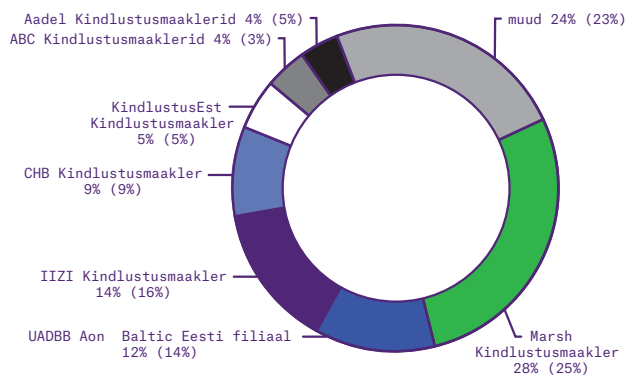
Kindlustusmaaklerite turu jaotus liikluskindlustuses 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

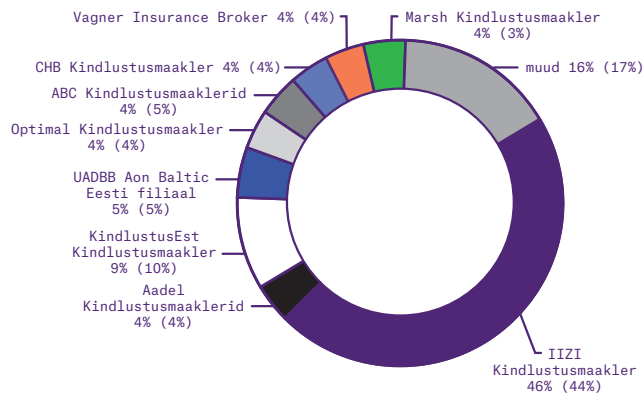
Kindlustusmaaklerite turu jaotus maismaasõidukite kindlustuses 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus varakindlustuses 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus reisikindlustuses 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Kahjukindlustusvahendajate sektoris jagunes valdav osa turust vahendatud lepingute arvu põhjal vähem kui poolte maaklerite vahel.

Allpool toodud tabelist nähtub, et 89% vahendatud lepingutest on sõlminud 24% kindlustusmaakleritest ehk 10 maaklerit 41st.

Suurimate kahjukindlustusmaaklerite turuosad vahendatud lepingute arvu põhjal

Maakler	Turuosa	
	2017	2016
IIZI Kindlustusmaakler AS	61%	61%
KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ	10%	10%
Vagner Insurance Broker AS	3%	3%
CHB Kindlustusmaakler OÜ	3%	3%
Fix Kindlustusmaakler OÜ	2%	1%
Aadel Kindlustusmaaklerid OÜ	2%	2%
AS Smart Kindlustusmaakler	2%	2%
OÜ DnB Kindlustusmaakler	2%	2%
NB Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%
Optimal Kindlustusmaakler OÜ	2%	2%

9. Krediidiasutuste väljastatud laenud²⁶

Turujaotus:

Swedbank	40%
SEB Pank	25%
Luminor Bank	17%

Eraisikutest kliente:

731 065 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 18,1 miljardit eurot

LAENUPORTFELL

Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk jätkas 2017. aastal kasvamist. Krediidiasutuste Eesti laenuportfelli jääk suurenes aastaga 2% ehk 360 miljonit eurot (2016. aastal kasvas laenuportfelli jääk 8,9% ehk 1458 miljonit eurot). Kasvu erakordse aeglustumise põhjuseks olid ühekordsed ümberkorraldused turuosaliste konsolideerimisgrupis. Laenuportfelli jääk ulatus aasta lõpuks 18,1 miljardi euron. Äriühingutele väljastatud laenud²⁷ moodustasid 39% ja laenu eraisikutele²⁸ 45% kogu portfelist. Seega suurenes laenukasv enim eraisikute arvelt.

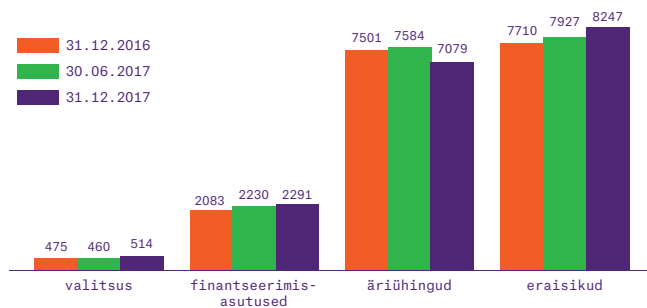
Eraisikutele väljastatud laenude jääk kasvas 2017. aastal 536 miljonit euro võrra, finantseerimisasutustele antud laenude jääk 208 miljonit eurot ja valitsuse oma 38 miljo-

nit eurot. Äriühingutele väljastatud laenude jääk aga vähenes 422 miljonit euro võrra.

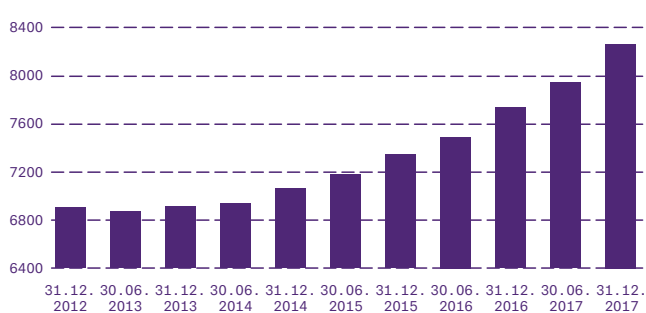
2017. aasta lõpu seisuga oli eraisikutele väljastatud laene 8,2 miljardi ja äriühingutele 7,1 miljardi euro ulatuses. Laenu finantseerimisasutustele²⁹ moodustasid 2,3 miljardit eurot ja laenu valitsusele³⁰ 514 miljonit eurot.

Eraisikutele väljastatud laenudest kasvas 2017. aastal enim ehk 447 miljonit euro võrra eluasemelaenude jääk, ulatuses aasta lõpuks 7,1 miljardi euron. Tarbimisele suunatud laenude jääk kasvas samuti märkimisväärselt 74 miljonit euro võrra, küündides aasta lõpuks 526 miljonit euron. Õppelaenude maht aga vähenes aastaga 17 miljonit euro võrra 95 miljonit euron.

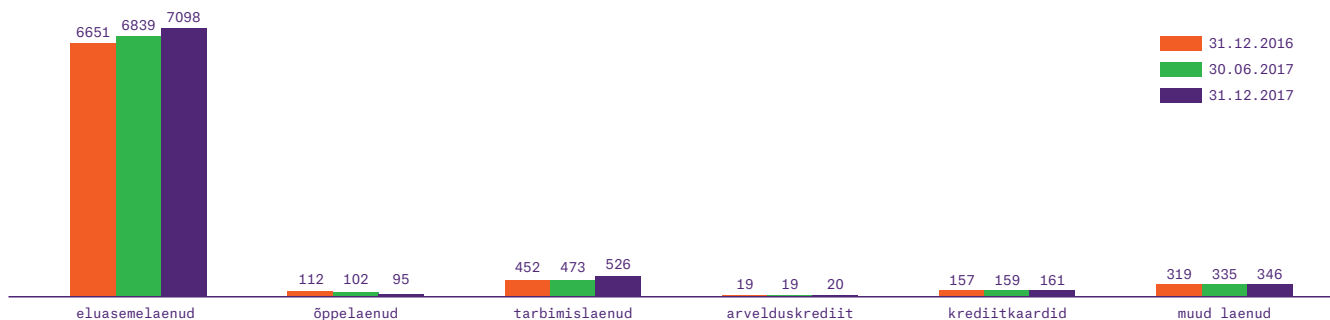
Laenude jääk (mln eurodes)

Eraisikutele väljastatud laenude jääk (mln eurodes)

Eraisikute laenude jääk (mln eurodes)

²⁶ Laenu, mida on krediidiasutus väljastanud Eestis.

²⁷ Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

²⁸ Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

²⁹ Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

³⁰ Valitsus koosneb keskkvalitusest, kohalikest omavalitsusest, riiklikust sotsiaalkindlustusfondist ja muust eelarvevälisest fondist.

ERAIKUTELE ANTUD LAENUD

Eraisikute laenukoormust mõjutasid 2017. aastal kõige enam eluasemelaenud. Keskmine eluasemelaenu jääk kasvas aastaga 1445 eurot, ulatudes 40 528 euron. Talle järgnes õppelaen (keskmiselt 2180 eurot) ja tarbimislaen (keskmiselt 2169 eurot).

Muude laenude³¹ keskmine jääk (14 334 eurot) on niivõrd suur seetõttu, et neid laene võetakse ka äritegevuse rahastamiseks.

Eraisikutega sõlmitud laenulepingute arv kasvas aastaga üle 25 000 lepingu võrra. Peamiselt suurenesid tarbimislaenud, kus lepingute arv kasvas üle 37 000 lepingu võrra (kokku 242 631 lepingut). Eraisikutega sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv oli 2017. aasta lõpu seisuga läbi aegade suurim: 175 149 (2016. aasta lõpus 170 175). Õppelaenulepinguid oli sõlmitud 43 742 (2016. aasta lõpus 51 249), arvelduskrediidi lepinguid 60 005 (2016. aasta lõpus 66 652), krediitkaardi lepinguid 185 407 (2016. aasta lõpus 190 110) ning muid laenulepinguid 24 131 (2016. aasta lõpus 22 657).

PANGALAENUDE TURU JAOTUS

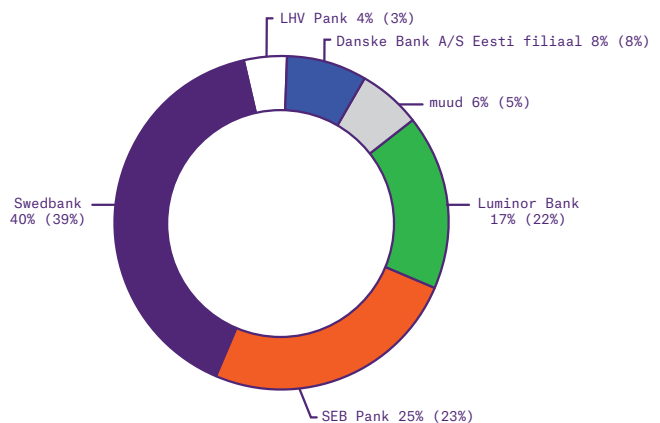
Eesti laenuvõtte turg oli 2017. aastal jaotatud peamiselt kolme suure krediidiasutuse vahel, kellele kuulus kokku 82% laenuvõtetest. Suurim turuosade ehk 42% kogu laenuvõtteportfelli kuulus Swedbankile, talle järgnesid SEB Pank, 25% ja Luminor Bank, 17%. Danske Bank Eesti filiaalile kuulus 8% turust.

Ülejäänud 18% turust jagasid omavahel 11 panka, kellest oli suurima turuosaga LHV Pank, 4%.

Eraisikute laenude keskmine jääk (eurodes)

	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2017
Eluasemelaenud	39 083	39 498	40 528
Õppelaenud	2 192	2 203	2 180
Tarbimislaenud	2 203	2 210	2 169
Arvelduskrediit	288	280	336
Krediitkaardid	828	839	866
Muud laenud	14 083	14 139	14 334

Pangalaenude turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

31 Eraisikud ja mittetulundusühingud võtavad muid laene muu hulgas väärtpaberite soetamiseks ning äritegevuse alustamiseks ja laiendamiseks.

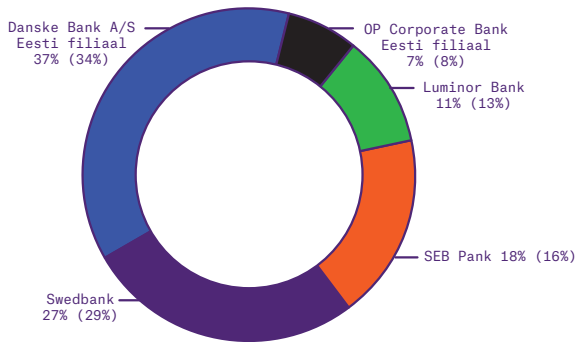
Valitsusele andis 2017. aastal kõige rohkem laene Danske Bank Eesti filiaal, kelle turuosa on aastaga suurenenud 34%lt 37%ni. Talle järgnes Swedbank, 27% ja SEB Pank, 18%.

Suurim osa finantseerimisasutuste laenudest on aga koondunud Luminor Banki, 32%. Swedbankile kuulus 29% ja SEB Pangale 26% finantseerimisasutuste laenudest.

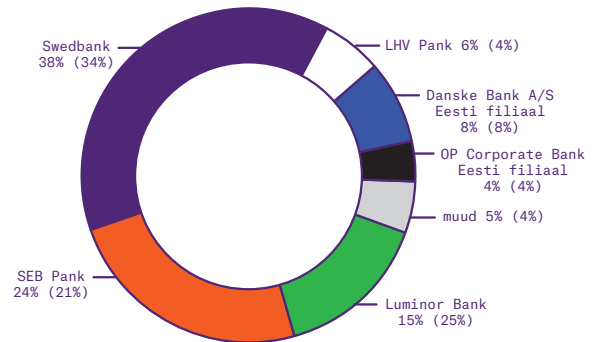
Muudatused on toimunud ka äriühingute laenude valdkonnas. Suurima turuosaga Swedbank on oma osa aastaga veelgi suurendanud, kasvades 34%lt 38%ni. Suurenes ka SEB Panga turuosa, 21%lt 24%ni. Uue Luminor Banki turuosa on aga vähenenud 25%lt 15%ni.

Suurim osa eraisikutele kuuluvate laenude jäägist on endiselt koondunud Swedbanki, 46% ja SEB Panka, 27%. Luminor Banki turuosa oli aasta lõpus 15%.

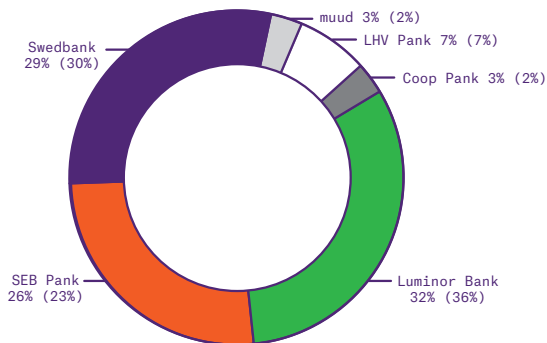
Valitsuse laenude turu jaotus
2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

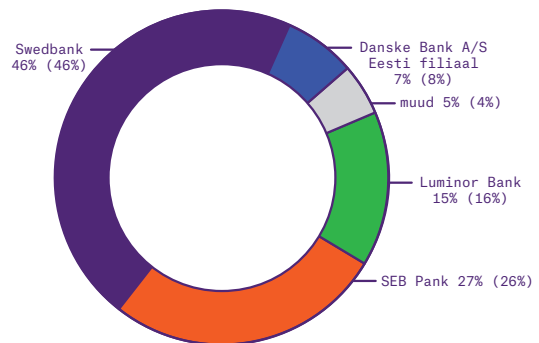
Äriühingute laenude turu jaotus
2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus
2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Eraisikute laenude turu jaotus
2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

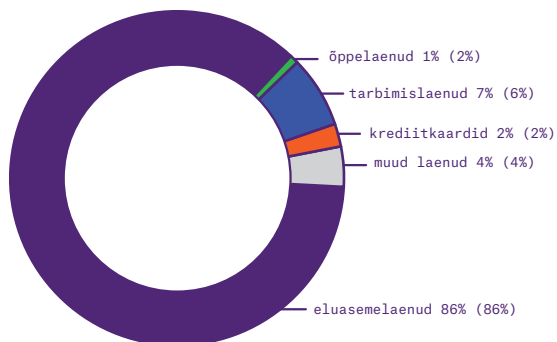
Eraisikutele väljastatud laenudest on suurima osakaaluga eluasemelaenuid, moodustades 2017. aasta lõpu seisuga 86% kõikide laenude jäägist.

Igapäevaste kulutustega seotud laenude hulgas (tarbimislaenuid, krediitkaartide kasutusel olev limiit, arvelduskrediit) suurenes jätkuvalt tarbimislaenude osakaal, 72%lt 74%ni. Igapäevase tarbimisega seotud laene oli 2017. aasta lõpuks antud kokku 0,7 miljardi euro ulatuses.

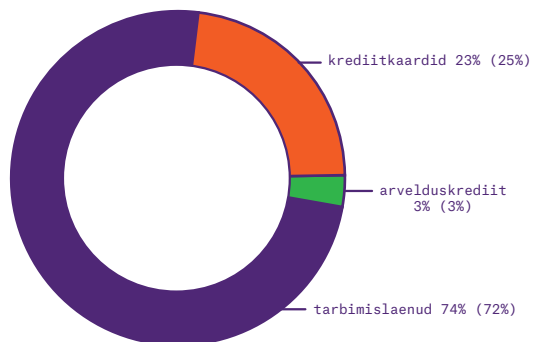
Eraisikute laenuurug on väga koondunud: ligikaudu pool turust kuulus 2017. aasta lõpus Swedbankile, ülejäänud jaotati omavahel peamiselt SEB Pank ja Luminor Bank.

Tarbimislaenude puhul kasvas 2017. aastal märkimisväärselt Inbanki turuosa, 10%lt 15%ni. Tarbimislaenude jäägi põhjal on Inbank tõusnud Swedbanki (61%) järel turuosalt suuruselt teiseks. Neile järgnes SEB Pank, 11%. Aktiivselt sisenenes tarbimislaenude turule ka TF Bank Eesti filiaal, kelle turuosa ulatus aasta lõpuks 7%ni.

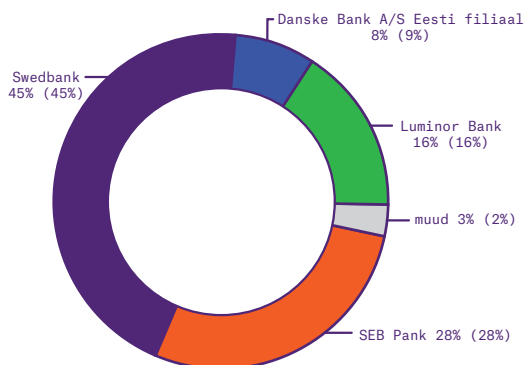
Eraisikute laenude jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

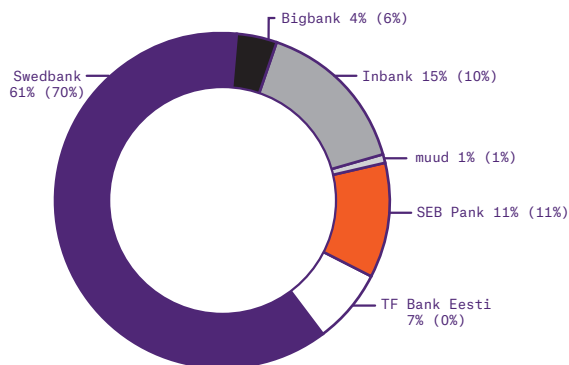
Igapäevase tarbimisega seotud laenude jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

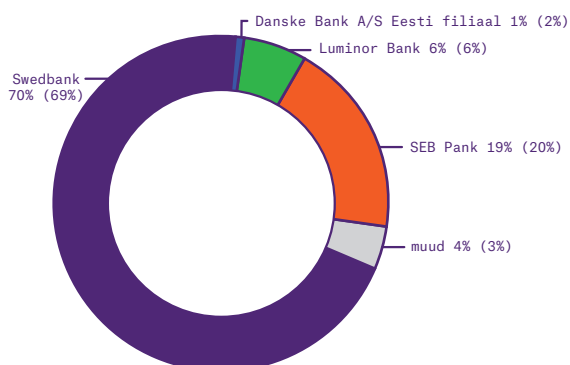
Eraisikute eluasemelaenude turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

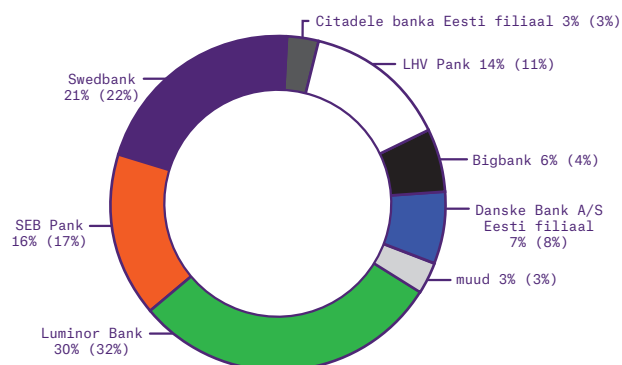
Eraisikute tarbimislaenude turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Eraisikute krediitkaartide turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Eraisikute muude laenude turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

10. Krediidiandjate väljastatud laenud

Turujaotus:

Swedbank Liising	24%
Luminor Liising AS (endine ärinimi AS Nordea Finance Estonia)	21%
SEB Liising	20%

Eraisikutest kliente:

497 182 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 867 miljonit eurot

2017. aasta lõpu seisuga oli krediidiandja tegevusluba 53 ettevõtetel. Lisaks neile oli turul 12 pankadega seotud krediidiandjat ja 7 krediidi vahendajat.

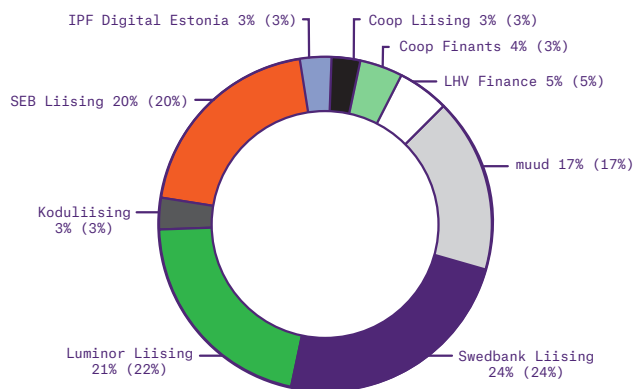
Tegevusluba omavate ja erandi alusel tegutsevate krediidiandjate laenuportfelli jääk kasvas 2017. aastal 17%, ulatudes aasta lõpus 867 miljoni euroni (2016. aasta lõpus 741 miljonit eurot). Suurima osa ehk 79% sellest olid väljastatud pankadega seotud ettevõtted. Ülejäänud ehk 21% turust katsid krediidiandjad, kes ei ole pankadega seotud. Nende hulgas olid kõige suurema turuosaga IPF Digital Estonia ja Koduliising, kummagi turuosa on 3%.

Tegutsedes enamasti liisingettevõtetenä, erinevad pankadega seotud krediidiandjad teistest krediidiandjatest oma laenuportfelli struktuuri ja laenuitingimuste poolest.

Keskmise laenulepingu väärtus on krediidiandjate liigi vaates väga erinev. Suurim keskmine laenujääk oli 2017. aasta lõpu seisuga elamukinnisvaraga seotud laenudel: pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 23 340 eurot, muudel krediidiandjatel 12 781 eurot. Sõiduki liisingu keskmine laenulepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel 9497 eurot ja muudel krediidiandjatel 2781 eurot. Igapäevaste arveldustega seotud muu rahalise krediidi ja järelmaksuga vara ostu lepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 758 eurot ja 751 eurot, muude krediidiandjate puhul 677 eurot ja 352 eurot.

Keskmine tarbimislaenu kulumäär (KKM) on pankadega seotud krediidiandjatel ja muudel krediidiandjatel märgatavalt erinev. Käesoleva aasta lõpus oli keskmine

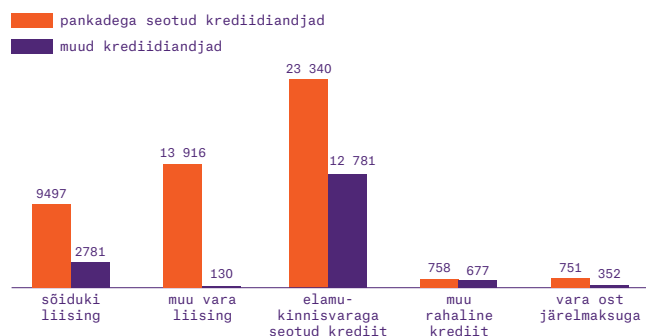
Kõikide krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

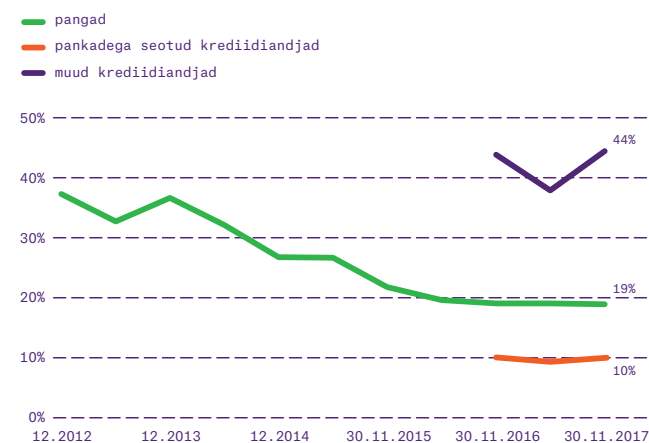
10. Krediidiandjate väljastatud laenud

tarbimislaenu (liising, muu rahaline krediit ja järelmaks kokku) kulukuse määr pankadega seotud krediidiandjatel 10%, kuid muudel krediidiandjatel 44%. Pankadel oli tarbimislaenu kulumäär keskmiselt 19%. Teisel poolaastal muutus Coop Finants tegevuse alus ning ta liikus muude krediidiandjate alt erandi alusel tegutsevate krediidiandjate alla. See kajastus krediidiandjate tarbimislaenu KKM-i muutuses 2017. aasta teisel poolel.

Keskmine laenulepingute jääk 31.12.2017 (eurodes)

Tarbimislaenu kulumäär

PANKADEGA SEOTUD KREDIIDIANDJAD

2017. aasta teisel poolel liikus Coop Finants erandi alusel tegutsevate krediidiandjate sekka. Olles nii laenu jäägi, kui ka lepingute arvu poolest arvestatav krediidiandja mõjutas Coop Finantsi kajastamise muudatus mõlema krediidiandjate kategooria koondnumbreid.

Pankadega seotud krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 2017. aasta lõpus 689 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 575 miljonit eurot).

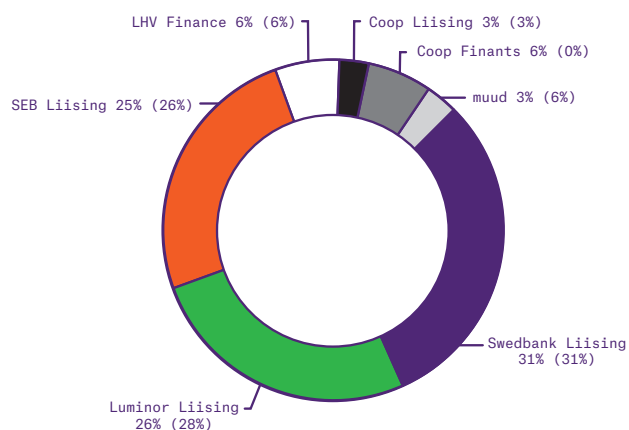
Peamiseks muutuseks pankadega seotud krediidiandjate laenuportfellis 2017. aastal oli sõiduki liisingu jäägi kasv

456 miljonilt eurolt 571 miljoni euroni. Suurima ehk 83% osa krediidiandjate laenuportfelligest moodustaski sõiduki liising.

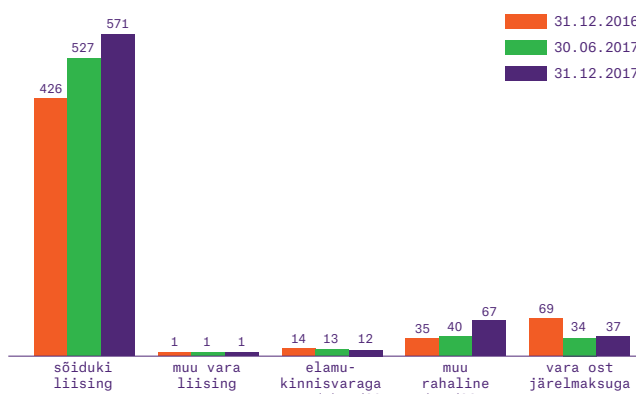
Lepingute arv kasvas aastaga 70%, ulatudes detsembri lõpus 210 542ni. Sellise kasvu peamiseks põhjuseks oligi Coop Finantsi kajastamine pankadega seotud krediidiandjate all.

Pankadega seotud krediidiandjate järelmaksu jääk kahanes aastaga 69 miljonilt eurolt 37 miljoni euroni, olles eelkõige seotud raamatupidamisliku muudatusega ühe ettevõtte aruandluses.

Pankadega seotud krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Pankadega seotud krediidiandjate laenude jääk (mln eurodes)

MUUD KREDIIDIANDJAD

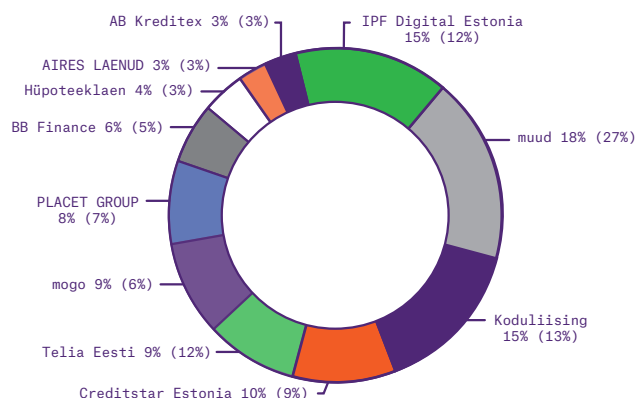
Muude krediidiandjate sektoris jaguneb valdav osa turust vähem kui poolte krediidiandjate vahel. Laenuportfelli jäägist kuulus aasta lõpus 82% 10le krediidiandjale 51st. Suurimad turuosad kuulusid IPF Digital Estoniale ja Koduliisingule, mõlemal 15% muude krediidiandjate laenuportfelligest, neile järgnesid Creditstar Estonia, 10%, Telia Eesti, 9% ja mogo, 9%.

Muude krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 179 miljonit eurot (2016. aasta lõpus 166 miljonit eurot). Suurim osa

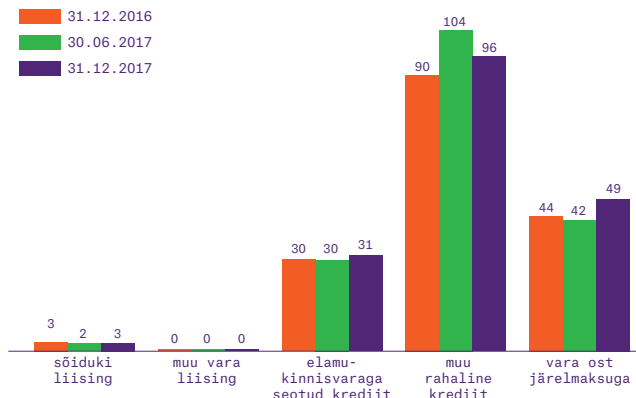
ehk 96 miljonit eurot muude krediidiandjate laenuportfelligest oli väljastatud muu rahalise krediidi näol, mis on oma olemuselt tagatiseta väikelaen.

Lepingute arv vähenes 2017. aastal 10% võrra, moodustades detsembri lõpus 286 640. Tegelikult kasvas muude krediidiandjate laenuportfelligest lepingute arv aastaga, kuid seda näitu vähendas Coop Finantsi lepingute näitamine pankadega seotud krediidiandjate all.

Muude krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

Muude krediidiandjate laenude jääk (mln eurodes)

11. Makseteenused

Turujaotus:

TavexWise	43%
GFC Good Finance	20%
Coop Finants	16%

Teenuse maht:

maksete maht 390 miljonit eurot

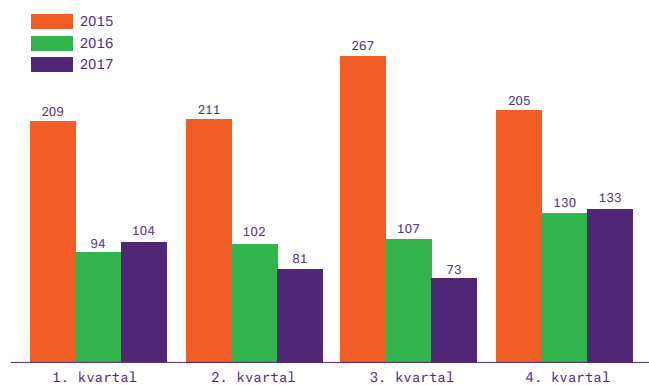
Eestis tegutses 2017. aastal 13 makseasutust, nendest 4 erandiloo³² alusel.

Eesti makseasutuste vahendatud maksete maht vähenes 2017. aastal 10%, samal ajal kasvas maksete arv 17%. Makseid vahendati 390 miljoni euro ulatuses (2016. aastal 433 miljonit eurot) ja kokku tehti 3 935 065 makset (2016. aastal 3 372 050 makset).

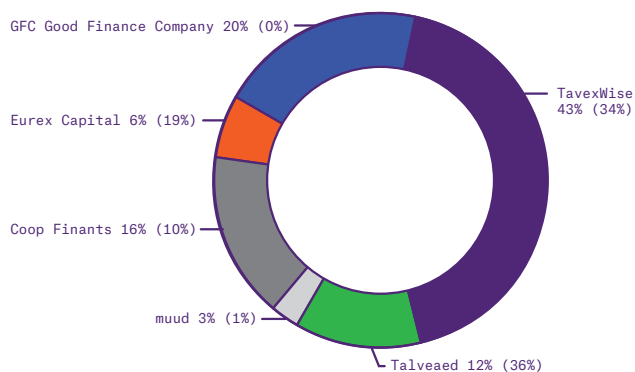
2017. aastal on oma turuosa hoogsalt kasvanud GFC Good Finance Company, maksete mahu põhjal 0%lt 20%ni. Talveaia turuosa vähenes samal ajal 36%lt 12%ni. Suurima turuosaga on TavexWise, 43%.

Maksete arvu poolest kuulus aga suurim turuosa jätkuvalt Coop Finantsile (endine ETK Finants), kes vahendas 96% kõikidest maksetest.

Makseasutuste vahendatud tehingute käive (mln eurodes)

Makseasutuste turu jaotus 2017. aasta lõpus (sulgudes 2016. aasta lõpp)

11. Makseteenused

32 Erandiluba põhineb eranditel, mis tehakse e-raha teenuste osutajatele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 12 põhjal.